

LEHTI

nykypäivä

N:O 33 / 27.II.2015 / HINTA 8,75 EUR (SIS. ALV.) / 027755-2015-48

EIKÄÄ.

**Opposition politiikka
on helppo kiteyttää kahteen sanaan.
Mutta minkälaisia vaihtoehtoja hallituksen
virallinen vastavoima tarjoaa?**

POIMINTOJA

Sivut 16–17

SOTE KRIISIYTYI, HALLITUS RATKESI, VAI OLIKO SE TOISIN päin? Kun halluskriisi on enää muisto, on aika pysähtyä poh- timaan mitä oikeastaan tapahtui. Kuka voitti? Mitä saavutettu ratkaisu merkitsi kokoomukselle? Entä Alexander Stubbille?

Sivut 18–25

KUN KAIKKI, MITÄ HALLITUS ESITTÄÄ, ON VÄÄRIN, TULEE mieleen kysyä: mitä tilalle? Että mikä mahtaa olla nykyisten oppositiopuolueiden tarjoama yhteinen vaihtoehto hallituksen politiikalle? Annetaan puolueiden itsensä kertoa.

Sivut 26–31

HALLITUSOHJELMAN KIRJAUKSET LIIKKUVAT VARSIN periaatteellisella tasolla, mutta ainakin yksi täsmällinen tavoite sinne mahtuu: ”sallitaan hevosen lannan käyttö energiatuotan- nossa.” Suomalaisista energialinjauksista löytyy siis jotain käsin kosketeltavaa. Muuten kokonaisuus näyttää olevan poliittinen kaaos, josta on miltei mahdoton löytää minkään väristä lankaa.

Sivut 32–35

NUORI ERKKI VIRTANEN OLI HÄIRIKKÖOPISKELIJA, JOKA aloitti virkauransa vuonna 1970 Tilastollisessa päätoimistossa tilapäisenä koodaajana. Nyt mies on eläkeläinen, joka uskoo, että ihan kaikki ministerit eivät ole tomppelleita.

Sivut 36–38

VUODEN 1900 PARIISIIN MAAILMANNÄYTTELY OLI SUOMEN suurruhtinaskunnalle näytön paikka. Mielikuvaa eläväisestä ja houkuttelevasta pohjoisesta maasta rakennettiin satsaamalla omaan paviljonkiin. Mutta kun siirtolaisvyöry lopulta I15 vuotta maailmannäyttelyn jälkeen löysi perille pohjoiseen, meiltä loppui- vat petipaikat. Mitähän kansallisromanttiset maabrändin rakenta- jat mahtaisivat ajatella vuoden 2015 Suomesta?

Sivu 39

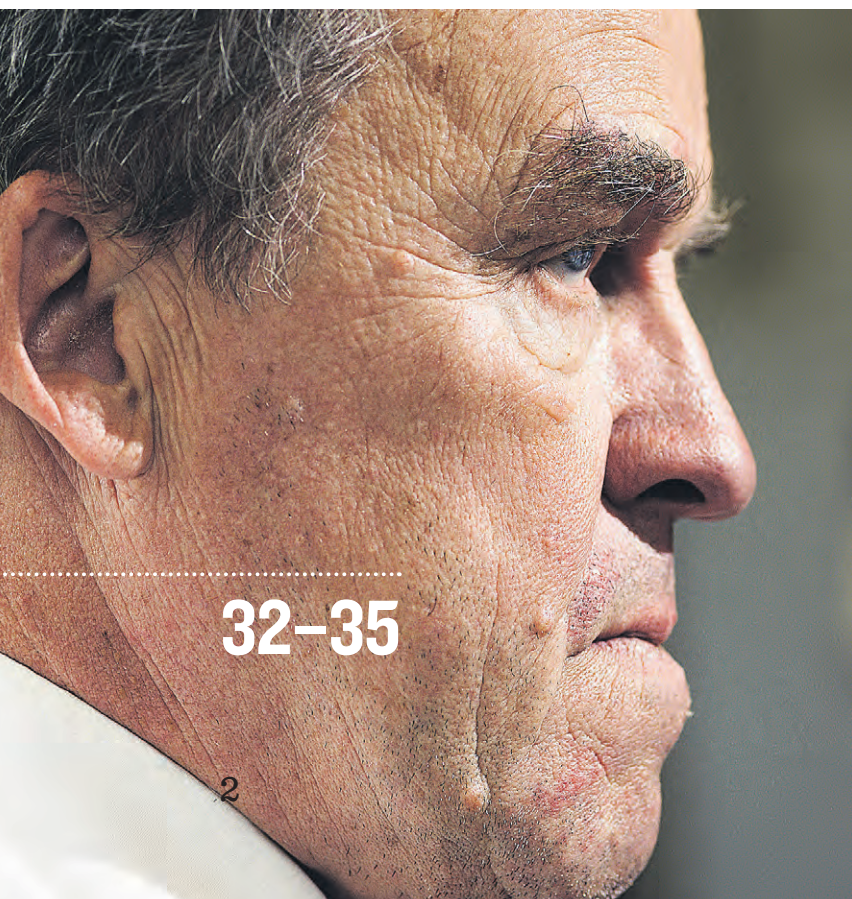
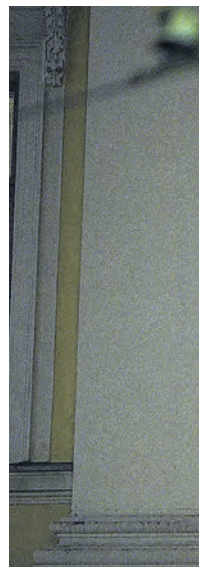
NYKYPÄIVÄN 60-VUOTISTA HISTORIAA VALAISEVASSA sarjassa on päästy lähes nykypäivään. Vuoden 2007 eduskunta- vaaleissa kokoomus sai kymmenen uutta kansanedustajaa. Alku- vuodesta 2009 puoluesihteerit joutui lehdessä jo rauhoittamaan innokkaimpien kannattajien riemua.

Sivu 43

OLIKO EUROJÄSENYYS VIRHE, KYSY KANSANEDUSTAJA, ekonomisti Juhana Vartiainen. Vastaaminen vaatii 75 riviä, 429 sanaa, 3830 merkkiä pohdintaa. Silti se kannattaa lukea.

Sivu 44

BRYSELISSÄ ILMESTYVÄ POLITICO-LEHTI SELVITTI EU- päättäjien suosiota. Lokakuussa se julkaisi eurooppalaisten ja yhdysvaltalaisen vaikuttajien parissa tekemänsä kyselyn tulok- sia. Unionin päättäjistä yksi on ylivoimaisesti arvostetuin. Petri Lahe- smaa kertoo miksi.

32–35

18-25

26-31

16-17

PÄÄTOIMITTAJALTA.

SUOMI ON JUHA SIPILÄN HALLITUS-ohjelman kirjauksen mukaisesti sotilasliittoon kuulumaton maa. Seuraako tästä, että Suomi on sotilaallisesti liittoutumaton?

Joku voisi väittää, että kysymys on naurettava ja täysin akateeminen – että vain **Paavo Väyrynen** voisi asialla teoretisoida. Pariisin terrori-iskut muuttivat teoreettisen kysymyksen relevantiksi. Suomi hyväksyi Lissabonin sopimuksen 2009 ja sen mukana sotilaallisenkin avunantopykälän EU:n jäsenmaiden kesken.

KUN RANSKA PYYSI LISSABONIN Sopimukseen viitaten apua EU:lta, heräsi kysymys Suomen asemasta. Suomi on halukas auttamaan Ranskaa, mutta oma lainsäädäntö estää tällä hetkellä sotilaallisen avunannon. Presidentti **Sauli Niinistö** kuvailee tilannetta ”lipsahdukseksi”, joka korjataan. Itse asiassa oman lainsäädännön korjausliike alkoi jo edellisen hallituksen aikana. Muutosta siis kannattavat kaikki suuret puolueet.

Tupailloissa saatetaan edelleen väittää, että Suomi on liittoutumaton ja että mikään ei ole muuttunut. Väitän, että aika paljon on muuttunut ja suunta on selvä: Suomi haluaa sitoutua entistä syvemmin länsimaisiin järjestelmiin, eikä sotilasyhteistyötä suljeta pois.

Jo hallitusohjelman ulko- ja turvallisuuspoliittisten kirjausten henki on erittäin myönteinen yhteistyölle. Ohjelman mukaan Suomi tiivistää turvallisuus- ja puolustuspoliittista yhteistyötä EU:n, Pohjoismaiden ja USA-vetoisen Naton kanssa.

LINJAUKSISSA LUONNOLLISETI näkyy Sauli Niinistön ulko- ja turvallisuuspoliittinen linja: Suomi ei rynni Natoon, mutta käyttää kaiken muun läntisen yhteistyötilan hyväkseen. Ero edeltäjään **Tarja Halosen** näyttää olevan selvä. Halonen oli äärimmäisen varovainen sotilaallisen yhteistyön saralla, kun taas Niinistö sitä nimenomaisesti edellyttää. Presidentti on muun muassa todennut, ettei Suomella voi olla mitään sitä vastaan, että EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittinen ote vahvistuu. Sitä paitsi Venäjän suhde Euroopan Unioniin on paljon rakentavampi kuin se on Natoon.

Sauli Niinistön ”eurooppalaista Natoa” on pidetty epärealistisenä visiona. Totta onkin, ettei EU:lla ole sotavoimia, vaan valtaosa EU:n jäsenistä on järjestänyt puolustuksensa Naton kautta. Vailla merkitystä EU:n turvatakuut eivät kuitenkaan ole. Ranska toimii todisteena.

Se mikä tapahtui Ranskalle, voi olla todellisuutta Pohjolassakin. Pitkän itärajan lisäksi Suomi on osa globaalia maailmaa etuineen ja vähäisimpine haittoineen. Huomionarvoista on, että jos Ranskalla on rohkeutta vedota EU:n turvatakuisiin, se onnistunee tarvittaessa Suomeltakin.

ALBERTO CLARAMUNT

OIKEA SUORA

MIKSI POSTIN TYÖEHTOSOPIMUS on perinteisesti katkolla näin joulun alla? Vastaus on ilmeinen: Se takaa ammattiliitolle parhaan mahdollisen neuvotteluasetelman. Työnantaja ei uskalla sotkea sesonkiaikaa.

Valtiollinen postinjakelija Posti yrittää selviytyä rajusta rakennemuutoksesta. Tälläkään kertaa ei tule ymmärrystä ammattiliitolta, joka valjastaa tarvittaessa koko logistiikkaketjun palvelemaan omaa edunvalvontaansa.

Vastakkainasettelu on tällä kertaa

entistäkin kovempi. Työnantajan näkökulmasta Postista on monien yt-kierrosten jälkeen otettu ns. löysät pois ilman, että on koskettu työehtosopimukseen. Nyt näyttää siltä, että Posti on valmis katsomaan kortit tältäkin osin. Sen kilpailija Jakeluyhtiö Suomi tarkkailee tilannetta. Yhtiö hoitaa tonttiaan noin kymmenen prosenttia Postia pienemmin kustannuksin.

Myös Nykypäivän jakelussa on häiriöitä Postin lakon vuoksi. Pahoittelemmme. AC

NUMEROT

44 %

I24:N HELSINGIN PÖRSSIIN listatun yhtiön yhteenlasketut kasvihuonepäästöt ovat 44 prosenttia alhaisemmat kuin Saksan Frankfurtin DAX-indeksin yhtiöiden yhteenlasketut päästöt, Sitra kertoo.

294 milj.

JOS SIJOITTAJA SIJOITTA Helsingin pörssi-indeksiin miljoona euroa, hän rahoittaa suoria ja epäsuoria hiilidioksidipäästöjä 294 tonnia.

6,7+2 mrd.

SAKSALAINEN AUTOJÄTTI Volkswagen kirjasi heinäsyyskuussa 6,7 miljardia euroa kertaluonteisia kuluja dieselautojen päästöhuuilausten paljastuttua. Marraskuussa ilmeni, että myös bensiini-olkkarit tupruttavat enemmän hiilidioksidia kuin mittaukset kertovat. Lisäkustannus yhtiölle voi olla kaksi miljardia euroa.

VALLANVAIHTO

Punavihreä uraohjus

VIHAINEN, ELITISTI VAI HULIGAA-ni? Paavo Arhinmäen profiili vasemmistoliiton johdossa jäi rikkinäiseksi. Helsingissä suosittu radikaali ei kyennyt nostamaan puoluettaan kuin väkisin koottuun sixpack-hallitukseen.

Arhinmäen jälkeen vihaisen vasemmiston johtoon tähynnee vahvimmin Li Andersson, punavihreän siiven edustaja hänkin. Alle kolmekymppinen Andersson on kyennyt iästään huolimatta

luomaan näyttävän uran kirkkaimpana kruununäänä kansanedustajana Varsinais-Suomesta yli 15 000 äänellä. Jos hänet valitaan, vasemmistoon kallellaan olevat nuoret akateemiset naiset saattavat löytää kotinsa mieluummin vasemmistoliitosta kuin pönäkästä SDP:stä.

ALBERTO CLARAMUNT - KUVA: LEHTIKUVA JA TM

ONKO LI SEURAAVA PAAVO?

TALOUS

Ikuinen marraskuu

MILJOONASATEEN LEGENDAARINEN BIISI Marraskuu tulee väistävästi mieleen, kun katsoo tuoreimpia talous- ja kuluttajatutkimuksia. Aktian pääekonomisti Heidi Schauman mukaan valtion alijäämä ei ensi vuonna heikon talouskasvun oloissa supistu lainkaan, mikä tarkoittaa, että julkinen velkaantuminen Suomessa jatkuu. Schaumanin mukaan Suomi on tilanteessa, missä ainoastaan uudistaminen voi johtaa maan takaisin kasvupolulle.

Kansallakin on marraskuublues. Vain kahdeksan prosenttia suomalaisista uskoo Suomen talouden muuttuvan parempaan suuntaan ja kymmenen prosenttia harkitsee maastamuuttoa, selviää Intrum Justitian tutkimuksesta. Pessimistisempi kansa löytyy vain Kreikasta, missä maastamuuttoa harkitsee jopa 31 prosenttia kansalaisista. Ja siellä sentään paistaa marraskuussa aurinko!

HENRIKKA PULLI - KUVA: LEHTIKUVA/MARJA AIRIO

MARRASKUUSSA KAIPUUN KALJAKORI KILISEE.

KITILÄ

Ei tutkita

OIKEUSKANSLERIN MIELESTÄ ei ole tarvetta tutkia, onko Kittilän valtuuston puheenjohtaja Inkeri Yritys (vas.) rikkonut lakia, kun tämä esti valtuuston jäseniä päättämästä hissiyhtiön asioista. Poliisi on lopettanut esitutkinnan. Oikeuskanslerin mielestä poliisi ei ole Kittilä-tutkimuksissaan rikkonut lakia.

Kanslerin näkemystä pyysi valtuutettu Mika Kuusela (kesk.). Poliisi tutkii parhailaan, irtisanottiinko Kittilän kunnanjohtaja laillisesti. Irtisanominen tapahtui Kuuselan esityksestä.

ILKKA LUUKKONEN

JÄLKI-ISTUNTO

Vapaat Rautatiet

VALTION RAUTATEIDEN HALLINTO-neuvoston edellinen puheenjohtaja **Kari Rajamäki** (sd.) tuli tunnetuksi siitä, että hän puolusti VR:n monopolia ns. mielenkiintoisin väittein. Hän muun muassa ennusti, että yksityisten junayhtiöiden tulo markkinoille pakottaa valtion rakentamaan ”rinnakkaisrataverkoja”, siis toiset kiskot vanhojen viereen.

VR:n nykyinen puheenjohtaja ja kansanedustaja **Ville Tavio** (ps.). Viime kesäkuussa, ennen VR-kautensa alkua, hän sanoi eduskunnassa, että VR-monopolin purkaminen on hyvä tavoite.

Onko mieli muuttunut, se ei selvinnyt ainaakaan marraskuun puolivälissä, kun eduskunta puhui täysistunnossa rautatiekilpailun avaamisesta. Tavio ei lausunut sanaakaan.

Eduskuntakeskustelun taustalla on EU:n rautatiedirektiivi, joka edellyttää kilpailun lisäämistä. Liikenneministeri **Anne Berner** (kesk.) haluaisikin yksityisiä yrityksiä niille reiteille, joilla VR ei liikennöi. Tosin tästä ei vielä puhuttu, nyt vasta tehdään pohjatyötä.

Bernerin puoluetoveri **Timo Korhonen** Sotkamosta kertoikin iloitsevana, että henkilöliikennettä ei vielä avata kilpailulle.

– Olen kovasti tyytyväinen siihen, Korhonen sanoi.

SDP:n, vasemmistoliiton ja vihreiden edustajat pelkäävät, että kilpailun vapauttaminen tuhoaa syrjäseutujen kannattamattomat ju-

navuorot ja että valtion tuki niille pitää säilyttää. Kuulostaa maalaisliittolaiselta.

Täysistunnossa olikin toisinaan vaikeaa erottaa, onko äänessä SDP:n vai keskustan kansanedustaja. **Katja Taimela** (sd.) jopa turvautui Korhosen vanhaan puheeseen.

– Todennäköisesti vapaa kilpailutus johtaisi siihen, että kilpailijat tulevat ikään kuin ottamaan kerman päältä, Taimela luki. Korhonen ilahtui itsensä siteeraamisesta.

KOKOOMUKSEN KALLE JOKINEN muistutti, että väljät junat eivät kulje ilman rahaa.

– Joku aina maksaa sen kannattamattoman liikenteen.

Kyseinen ”joku” on valtio, joka tukee kannattamattomia vuoroja 75 000 eurolla päivässä. SDP:n mielestä rahan voisi kerätä korottamalla autoveroa.

Kiintoisaa muuten oli, että **Mikko Alatalo** (kesk.) kannatti rautatiekilpailun avaamista. Kumipyöräpuolellahan hän on toista mieltä ja vastustaa taksiliikenteen vapauttamista.

VR muutettiin osakeyhtiöksi vuonna 1995, jotta se voisi paremmin valmistautua kilpailuun. Erilaiset työryhmät suosittelivat uuttaman vuoden välein kilpailun lisäämistä.

Nyt tiedetään, että neljännesvuosisadan valmistautumisaika ei riitä. VR saa jatkaa henkilöjunien monopolia ainakin vuoteen 2024 saakka.

ILKKA LUUKKONEN - KUVAT: LEHTIKUVA

HARRY WALLIN:
VR on tuottanut omistajalleen erittäin hyvin.

KALLE JOKINEN:
Yksityiset tarjoavat samaa palvelua jopa 25 prosenttia halvemmalla.

ARKISTOJEN KÄTKÖT

Hyvää konservatismia

KOKOOMUKSEN HISTORIASSA ON vahva konservatiivinen viritys. Ne jotka eivät asiaa tienneet, saivat siitä tuhdin tietopakettin Porvarillisen Työn Arkiston 40-vuotisjuhlaseminaarissa Helsingin Suomalaisella Klubilla.

Konservatismilla tarkoitetaan tässä yhteydessä erityisesti tapaa toimia, ei niinkään arvomaailmaa. Arvojen suhteen kokoomukseen on mahtunut ja mahtuu sekä liberaaleja että konservatiiveja.

– Esimerkiksi **Paasikivelle** konservatiivisuus ei merkinnyt liberaalisten uudistusten estämistä. Kyse on enemmänkin siitä, miten ja millä vauhdilla uudistuksia tehdään. Paasikivi mieluummin korjasi vanhaa kuin repi sen rikki, kuvaili historiantutkija **Martti Häikiö** konservatiivista tapaa toimia.

Häikiön mielestä kokoomuksessa olisi

syytä pysähtyä miettimään paasikiviläistä toimintamallia.

– Oli muuten hyvä kiteytys, kehui kunniapuheenjohtaja **Ilkka Suominen**.

Suomisen mielestä tärkeämpää on rakentaa selviytymistie nykyhetkestä huomiseen kuin muodostaa utopioita.

– Ja tällä en halua missään nimessä arvostella nykyistä kokoomuksen johtoa, Suominen huomautti.

Suominen kommentoi myös Euroopan epävakautta toteamalla, että tilanteen tekee ”pelottavaksi” se, ettei USA ole kiinnostunut Euroopasta.

ALBERTO CLARAMUNT - KUVA: LEHTIKUVA

////////////////////
J.K. PAASIKIVI HELSINGIN OLYMPIALAISTEN AVAJAISISSA VUONNA 1952.

VALINNAT

Uusia kasvoja

KOKOOMUSNAISTEN Uudeksi puheenjohtajaksi on valittu kansanedustaja Sofia Vikman. Vikman sai äänestyksessä taakseen 74 ääntä. Kisan kakkonen oli Jaana Pelkonen 50 äänellä.

Kokoomusnuorten puheenjohtajakisa ratkesi taas jo neuvoo-antavassa jäsenäänestuksessa, jossa Daniel Sazonov sai taakseen enemmistön. Vastaehdokas Janne Heikkilä vetäytyi tämän jälkeen kisasta.

Kokoomus pärjäs marraskuussa hyvin valtakunnallisten opiskelijajärjestöjen vaaleissa. Kokoomusopiskelijoiden Tuomas Kuoppala Tampereen yliopiston ylioppilaskunnasta valittiin Suomen ylioppilaskuntien liiton eli SYL:n hallitukseen. Ammattikorkeakouluopiskelijoita edustavan Suomen opiskelijakuntien liiton hallitukseen puolestaan valittiin Riina Kasurinen ja Jaakko Lehtonen. Suomen suurinta opiskelijoiden liikuntajärjestöä OLL:a luotsaa jatkossa Bennie Wardi.

HENRIKKA PULLI

LAKKO

Kun bisnes menee alta

POSTIN LIIKEVAIHTO TIPPUI TAMMI-SYYSKUUSSA 11,1 PROsenttia edellisvuodesta. Kirjeiden määrä putosi vuoden 2014 aikana kymmenen prosenttia. 2000-luvun alussa Posti toimitti perille melkein 1,6 miljardia kirjettä tai lehteä. Tulevan kymmenen vuoden aikana määrä putoaa 400 miljoonaan, ennustaa *Viestintävirasto*. Pakettien määrä sentään kasvaa, mutta ei niin nopeasti kuin kirjeiden ja lehtien määrä pienenee.

Näistä luvuista löytyy perimmäinen syy postialan työtaistelulle. Posti irtisanoo ihmisiä tuhannen ihmisen vuositahtia, ja työntekijät ymmärtävästi haluavat varjella työpaikkojaan.

Posti sanoo, että se haluaa leikata palkkoja, koska Jakeluyhtiö Suomi tekee vastaavat työt kymmenen prosenttia halvemmalla. Leikkaus tehtäisiin muuttamalla palkkausjärjestelmä yksinkertaisemmaksi; nykyisin Postissa on 500 palkkalajia. Posti haluaa myös pienentää runsasta läh-törahaa, jota irtisanotuille maksetaan.

Työnantajan mielestä työt pitäisi jakaa sen mukaan, milloin niitä on. Nykyisin vuorot suunnitellaan jopa kuusi viikkoa etukäteen.

Työntekijät vastustavat uudistuksia. Tätä kirjoitettaessa postilakon päättymisestä ei ole tietoa.

Nykyinen postilaki edellyttää, että posti jaetaan jokaiseen koteihin viitenä päivänä viikossa. Postin jakeluista vastaava johtaja **Anu Punola** sanoo, että Posti toivoo asiasta ”yhteiskunnallista keskustelua”. Tämän voi tulkita niin, että yhtiö haluaa keventää lain velvoitetta.

Harvaan asuttu Kanada muuten päätti kaksi vuotta sitten, että postia ei tarvitse jakaa joka päivä jokaiseen kotiin. Jatkossa viisi miljoonaa kanadalaisista tulee saamaan lähetyksensä ryhmäpostilaatikkoon.

Uusi-Seelanti siirtyi kaksi vuotta sitten kolmepäiväiseen jakeluun. Tanskassa päätettiin viime vuonna, että ykkösluokan kirjeitä ei tarvitse toimittaa perille maanantaisin. Kakkosluokan kirjeiden kulkunopeutta laskettiin kolmesta päivästä neljään. Italian harvaan asutuilla alueilla kirjeet jaetaan koteihin joka toinen päivä.

ILKKA LUUKKONEN - KUVA: TIMO MÄKINEN

POLITIikka SUOMEKSI

”Pysytään rauhallisina”

USEIDEN POLIITIKKOJEN SUOSIMA SANAPARI, joka esitetään tilanteessa, jossa oma rauhattomuus on vaarassa levitä äänestäjäkuntaan. *PR* lausutaan yleensä joukkotiedotusvälineiden kautta, poikkeustapauksissa suoraan kansalaisille.

Sanaparin alkuosassa pysyä-verbin passiivimuodon preesens. ”Pysytään” samalla passiivin imperatiivi, sisältää häivytyksen kehotuksen, vrt. ”*pysykäämme, pysykää*”.

Sanaparin jälkiosa sis. tyynen ja meluttoman kansalaisen, joka jaksaa odottaa itseään koskevaa tietoa ikuisuuden tai pitempään.

PR olettaa, että kuulijakunta on lausuntahetkellä rauhallinen. *PR* saatetaan kuulla myös lähtöoletuksen vastaisissa tilanteissa (Gaddafi, M., 20.10.2011: ”*PR*”).

Ks. myös: Tähän ei sisälly mitään dramatiikkaa. Hajaantukaa, täällä ei ole mitään nähtävää.

ILKKA LUUKKONEN - KUVA: SHUTTERSTOCK

KOULUTUS

Opintoputket

YLI 15-VUOTIAISTA SUOMALAISISTA 70 prosenttia on suorittanut tutkinnon perusasteen jälkeen, Tilastokeskus kertoo.

Suomen koulutetuin väki asuu Kauniaisissa, missä perusasteen jälkeen opintoja on pöntetty keskimäärin 5,8 vuotta. Toinen ääripää on Kivijärvi, missä väestö on koulutautunut perusasteen jälkeen keskimäärin 2,1 vuotta.

Mielenkiintoinen tilastotieto on myös se, että Kivijärvi ja Kauniainen on yhdessä Ahvenanmaan Kumlingen kanssa ainoat kunnat, joissa miehet ovat naisia koulutetumpia.

HENRIKKA PULLI

KEEP
CALM
and
BOOM
SHAKA
LAKA

KOSKA POSTILIIKENTEEN normalisoitumisesta ei ole tietoaakaan, Nykypäivän toimitus toivottaa jo nyt lukijoilleen hyvää joulua oheisella kortilla.

KIRJA

Perustuslaki vastaan demokratia

EDUSKUNNAN PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN puheenjohtajana vuosina 2003–2011 toiminut **Kimmo Sasi** (kok.) ruotii Elinkeinoelämän valtuuskunta Evan 24. marraskuuta julkaisemassa *Lain vartijat* -raportissa perustuslain roolia suomalaisessa vallankäytössä.

Tiukka perustuslain tulkinta tietää Sasin mukaan vähemmän demokratiaa. Hän käy läpi useita lakiesityksiä ja perustuslakivaliokunnan lausuntoja, jotka liittyvät julkisiin tehtäviin.

Julkisen hallintotehtävän käsitettä tulkitaan Sasista laajasti. Tehtävät, jotka yksityinen voisi hoitaa, pyritään yhä useammin monopolisoimaan julkisen vallan alle. Lisäksi suomalaiset tulkinnat ovat tavan takaa ristiriidassa eurooppalaisen linjan kanssa.

Sasi nostaa esimerkiksi muun muassa

sen, kuinka Suomessa on tehty Euroopassa uniikki ratkaisu, jolla yksityisten alueiden pysäköinninvalvontaan on todettu liittyvän niin merkittävää julkista valtaa, ettei sitä voida antaa yksityisten hoidettavaksi.

Sasi ehdottaa muutoksia perustuslakivaliokunnan toimintaan ja perustuslain tulkintaan.

Valiokunnan päätöksenteon tulisi täyttää oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatteet ja olla tarpeeksi läpinäkyvä. Perustuslain rooli politiikan lyömäaseena olisi murrettava.

KASPERI SUMMANEN

KUVA: LEHTIKUVA/ANTTI AIMO-KOIVISTO

//////
KIMMO SASI UUDISTAISI VANHAN valiokuntansa.

////////////////////
”Tuntuu siltä, että kaikkeen sanotaan aina ensimmäiseksi ei.”
 //////////////////////

SANOJEN TAKANA

Jaa-jengi tarvitsee uuden puolueen

JOS SUOMEA HALUTAAN UUDISTAA, onnistuuko se sanomalla kaikkeen aina ensimmäisenä ei? Keskuskauppakamarin toimitusjohtajalla **Risto E.J. Penttilällä** on vastaus valmiina:

– Nyt tarvitaan niiden ihmisten yhteenliittymistä, jotka ovat muutoksen kannalla, Penttilä sanoo *Helsingin Sanomien* haastattelussa 30. lokakuuta.

Jotta Suomeen saataisiin uutta draivia, Penttilä haluaa perustaa uuden virtuaalisen puolueen, Jaa-puolueen. Idea syntyi liikemiesporukassa, jossa oltiin tuskastuneita asioidenhoidon tahmeuteen.

Kokemustakin Penttilältä löytyisi, sillä hän oli 1990-luvun alussa perustamassa nuorsuomalaista puolettä.

Mutta tarvitaanko positiivisen muutoksen aikaan saamiseksi kokonaan uutta puoluetta? Riittäisikö, jos vanhoihin puolueisiin saataisiin istutettua niin vahva, uskalias ja innostunut jaa-siipi, että se vetäisi uudistustyöhön mukaan myös puolueiden vastarannan kiisket? Siihen Penttilä taitaa lopulta puoluepuheillaan pyrkiä. Ravistelemaan ikuisessa marraskuussa synkisteleviä suomalaisia.

HENRIKKA PULLI - KUVA: LEHTIKUVA/MIKKO STIG

KOMPAKYSYMYS

Lapsiavioliitoilta puuttuu alaikäraja

NYKYPÄIVÄN NRO 32 TAKASIVULLA ollut kysymys avioliiton solmimisistä kompastui siinä määrin omaan nokkeluuteensa, että asia kaipaa valottamista. Lain mukaan täysi-ikäinen eli 18 vuotta täyttänyt henkilö voi päättää omasta elämästään ja mennä naimisiin ilman erillistä lupaa. Jos alttarille sen sijaan mieli nuorempana, poikkeuslupa on haettava oikeusministeriöstä. Virallisen päätöksen tekee oikeusministeri.

Poikkeusluvalla naimisiin meneville lapsille ei sen sijaan laissa määritelty alaikäraja. Valtaosa poikkeuslupaa hakevista on 17-vuotiaita, mutta teoriassa lupaa voi hakea vaikka kymmenvuotias. Ennen päätöstä luvanhakijan huoltajalle on kuitenkin varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Kristillisdemokraattien naisjärjestö KD Naiset teki liittokokouksessaan lokakuussa

kannanoton ikärajan saamiseksi myös lapsiavioliitoille. Tilastokeskuksen mukaan Suomessa avioitui vuosina 1995–2014 yhteensä 1 138 lasta eli alle 18-vuotiasta, joista 869 oli tyttöjä. Näistä valtaosa oli 17-vuotiaita ja syynä avioitumiseen oli esimerkiksi yllätyseräus. 14–15-vuotiaina avioliittoon vihittiin 27 tyttöä. Raskauden ohella perusteluiksi käyvät uskonnollinen vakaumus tai kulttuurinen syy. KD Naiset toivovat, että avioitumiselle asetetaan useimpien muiden Euroopan maiden tapaan 16 tai 17 vuoden alaikäraja.

HENRIKKA PULLI - KUVA: LEHTIKUVA/SARI GUSTAFSSON

////////////////////
DING DONG, MARRY ME BABY, lauloi Krista Siegfriids Euroviisuissa vuonna 2013, taatusti täysi-ikäisenä.

MUSEORAHAT

Viime hetken ryhtiliike Kotkaniemessä

PRESIDENTTI P.E. SVINHUFVUDIN Kotalito Kotkaniemi oli jo menossa myyntiin, mutta kokoomus heräsi viime metreillä. Opetus- ja kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasonen** (kok.) esitti lisäbudjetissa määrärahaa, jolla Museovirasto saa maksettua Kotkaniemen vuokrat Senaatti-kiinteistöille.

– Olisi puhuttu kulttuuriskandaalista, jos tämä olisi myyty jollekin oligarkille ensi kesänä, sanoo Kotkaniemi-säätiön puheenjohtaja **Pertti Kolari**.

Museovirasto lopetti kolmisen vuotta sitten toimintansa museolla. Siitä lähtien sitä on pidetty auki vapaaehtoisvoimin, tosin vain pari kuukautta vuodessa. Kotkaniemen remontti tulee maksamaan Senaatille 2,5 miljoonaa

euroa. Museovirasto puolestaan maksaa Senaatille 265 000 euron vuosivuokraa. Kolarin mielestä olisi hienoa, jos remontti valmistuisi maaliskuuhun 2017 mennessä.

– Tämä on venynyt ja venynyt, niin aikataulu on haasteellinen.

Tuolloin tulee kuluneeksi sata vuotta siitä, kun Svinhufvud palasi sankarina karkotuksesta Siperiasta. Hänet nimitettiin itsenäisyysseenaatin eli Suomen ensimmäisen hallituksen puheenjohtajaksi ja hän antoi eduskunnalle Suomen itsenäisyysjulistuksen.

ILKKA LUUKKONEN - KUVA: LEHTIKUVA/RISTO JUSSILA

KOTKANIEMI PELASTUI.

ALKOHOLIPOLITIikka

Viinapallo siirtyi takaisin Suomelle

EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN (EUT) ANTOI 12. marraskuuta ratkaisunsa Alkotaksi-jutussa.

EUT:n mukaan Suomen alkoholilainsäädäntöön sisältyvä alkoholin etämyynnin kieltä on ristiriidassa tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevan EU-sääntelyn kanssa, mutta mahdollisesti oikeutettavissa poikkeusperustein, tässä tapauksessa kansanterveyden ja yleisen järjestyksen suojelemiseksi. Poikkeuksen hyväksyminen jätetään Helsingin hovioikeudelle.

Tapauksessa on kyse yrittäjästä, joka toimitti alkoholijuomia Virosta suomalaisille asiakkaille. Juomat tilattiin ja maksettiin etukäteen liikkeen verkkosivuilla, eikä yrityksellä ollut varastoa Suomessa. Juomat tuotiin Suomeen yrityksen kuljetusautolla.

Helsingin käräjäoikeus tuomitsi vuonna 2012 yrittäjän ehdolliseen vankeuteen törkeästä veropetoksesta ja alkoholirikoksesta. Veropetoksen peruste oli, ettei juomista oltu maksettu juomapakkaus- ja alkoholiveroa. Yrittäjä valitti ratkaisusta Helsingin hovioikeuteen, joka teki ennakkoratkaisupyynnön EUT:lle.

Suomessa alkoholilakia on perinteisesti tulkittu niin, että alkoholin etäosto on sallittu, mutta etämyynti kielletty rikoksena.

Etämyynnissä juomien

kuljetuksesta vastaa myyjä tai joku myyjän lukuun toimiva henkilö. Etäostossa kuluttaja on vastuussa kuljetuksen järjestämisestä. Etämyynnissä verovelvollisuus on myyjällä ja etäostossa ostajalla.

EUT katsoo, että kiellossa on kyse EU-oikeuden vastaisesta tuontirajoituksesta, joka voidaan kuitenkin oikeuttaa muun muassa kansanterveydellisin perustein.

EUT toteaa kuitenkin, että kansallisen säännösten on oltava sellainen, että sillä voidaan taata tavoitellun päämäärän toteuttaminen, eli kansanterveyden ja yleisen järjestyksen suojeleminen. Lisäksi on varmistettava, voidaanko päämäärä saavuttaa yhtä tehokkaasti mutta vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä. Kielto ei myöskään saa olla mielivaltaista syrjintää tai EU-kaupan peitelty rajoitus.

Tämän selvittäminen jätetään Helsingin hovioikeuden ratkaistavaksi. Alkotaksin juristi **Petteri Snell** pitää ratkaisua mielenkiintoisena. Hän uskoo, että asia etenee korkeimpaan oikeuteen.

– Saimme selvän päätöksen siitä, että kieltä on EU-oikeuden nojalla syrjivä. Hovioikeuden on ratkaistava löytyykö sen oikeuttamiseen silti riittävät perusteet, hän toteaa *Nykypäivälle*.

KASPERI SUMMANEN

KUVA: TIMO MÄKINEN

TYÖKIERTO

Ei enää 24/7 valmiudessa

POLITIIKKAA, SITÄ EI TÄÄLLÄ HÄIVYTETÄ MIHINKÄÄN. Toimistosta löytyy peräti kolme **Stubbin** hallituksen entistä valtiosihteeriä. **Paula Risikon** ja **Laura Rädyn** ex-valtiosihteeri **Pia Pohja** on yksi heistä. Muita ovat **Antti Rinteen** ex-valtiosihteeri **Esa Suominen** ja **Carl Haglundilla** työskennellyt **Marcus Rantala**.

Ja löytyyhän sitä keskustaväriäkin. Ex-puoluesihteeri **Pekka Perttulakin** työskentelee täällä.

Rud Pedersen Public Affairs Company Oy on pohjoismainen yhteiskuntavaikuttamiseen erikoistunut konsultti- eli lobbaustoimisto. Asiakkaina on yrityksiä, jotka haluavat esimerkiksi päivittää yhteiskuntastrategiaansa, kartoittaa sidosryhmiään tai hankkia koulutusta.

Pia Pohjan asiakkaista monet tulevat sosiaali- ja terveyspuolelta. Onhan hän työskennellyt pitkään näiden asioiden parissa valtioneuvostossa ja sitä ennen muun

muussa Terveyspalvelualan liiton toimitusjohtajana.

Kun valtioneuvosto jäi taakse, mikä on muuttunut eniten? Se, että voi suunnitella paremmin aikataulujaan.

– 24/7 -valmius, se on muuttunut, Pohja kiteyttää.

Kerran hän tunnustaa jopa unohtaneensa kännykkänsä äänettömälle sunnuntain vesijumpan jälkeen ja noteeranneensa asian vasta maanantaiaamuna.

Sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen käännteitä hän on seurannut tarkasti. Onko sote nyt vihdoin syntynyt?

– Haluan uskoa, että nyt on otettu iso askel eteenpäin.

Asioita on kuitenkin yhä auki. Merkittävimmät ratkaisut liittyvät alueiden määrään sekä valinnanvapauteen.

– Toiseen voi olla oikein tyytyväinen ja toisen kanssa voi oppia elämään.

SATU SCHAUMAN - KUVA: TUUKKA YLÖNEN

KANSALAISALOITE

Taas yksi sote-ehdotus

VAIKKA HALLITUS SAISI SOTE-UUDIS-tuksensa sorvattua ja eduskunta sen lopulta hyväksyisi, parlamenttilaitos ei ehkä pääse sotesta eroon. Marraskuun puolivälissä tehtiin näet kansalaisaloite, joka vaatii täydellistä remonttia terveydenhuoltoon.

– Vain vastuun ja päätösvallan keskittäminen valtiolle voi ratkaista ongelman, toteaa aloitteen alullepanija **Mika Tättäläinen**.

Hän itse joutui 33-vuotiaana työkyvyttömyyseläkkeelle niskavamman takia, ja uskoo, että paremmalla terveydenhuoltojärjestelmällä vastaavat tapaukset vältettäisiin. Marraskuun 24. päivän aamuna Tättäläisen aloite oli kerännyt 109 allekirjoittajaa. Tasaisen vauhdin taulukolla se ei pääse lähellekään

vaadittavaa 50 000 nimeä.

Aloitteilla on puoli vuotta aikaa kerätä tarpeeksi kannattajia. Kansalainen **Paavo Väyrysen** aloite kansanäänestyksestä eurosta eroamiseksi on jo ylittänyt rajan ja pääsee keväällä eduskuntaan. Vahvoilla ovat myös työeläkeindeksin palauttaminen palkkatasoindeksiksi (19 013 nimeä) ja yhteiskunnan rasitteet kesä-talviaika pois (19 401 nimeä). Aloite Suomen liittämiseksi Natoon sen sijaan junnaa paikoillaan. Kannattajia sille oli kertynyt vain 1 664.

ILKKA LUUKKONEN - KUVA: LEHTIKUVA/VESA MOILANEN

////////////////////////////////////
PAAVO VÄYRYNEN, KANSALAINEN.

KETJUREAKTIO

Sotilasliittoon kuulumaton, mutta sotilaallisesti liittoutunut

PRESIDENTTI MAUNO KOIVIS-to on tunnustanut, että Suomen EU-jäsenyyden taustalla painoi nimenomaan turvallisuuspolitiikka. Siis Venäjä.

Totuuden kiertely ja sisäiset ristiriitaisuudet ilmenevät kuitenkin taannoisista turvallisuus- ja puolustuspoliittisista selonteoista.

Vuoden 1995 selonteon mukaan ”Suomi on liittynyt unioniin sotilaallisesti liittoutumattomana maana, joka osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan toteuttamiseen”.

Erikseen painotetaan vielä, että ”Suomi noudattaa pidettyä asennoitumista sotilaalliseen liittoutumiseen”.

VAIKKA SUOMI ETSI EU:STA nimenomaan sotilaallista turvaa, 2009 voimaan tulleen Lissabonin sopimuksen tiukka avunantovelvoite aiheutti tuskaa.

Artiklaan saatiinkin lause, jonka mukaan velvoite ”ei vaikuta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen”.

Vuoden 2009 selontekoon kirjattiin, että ”sotilasliittoon kuulumattomana maana Suomi ei voi käyttää sotilaallisen puolustuksensa suunnittelun perusteena ulkopuolelta saatavaa sotilaallista tukea. Suomen on kuitenkin varauduttava mahdollisen kansainvälisen avun vastaanottamiseen ja antamiseen.”

KEVÄÄLLÄ 2013 ULKOASI-ainvaliokunta katsoi mietinnössään, että ”sotilaallisen liittoutumattomuuden aukoton toteuttaminen keskinäisriippuvuuksien maailmassa ei ole tosiasiasa käytännössä enää täysin mahdollista.”

Asiasta nousi jonkinmoinen kohu. Vaikka jo vuoden 2012 selonteossa ”Suomi toimii nykyistä tehokkaamman yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittämiseksi Lissabonin sopimuksen tarjoamien mahdollisuuksien mukaisesti.”

Vasemmistopuolueet kauhistuivat ja keskustakin linjasi vielä 2014, että ”sotilaallinen liittoutumattomuus on jatkossakin Suomen etujen mukaista.”

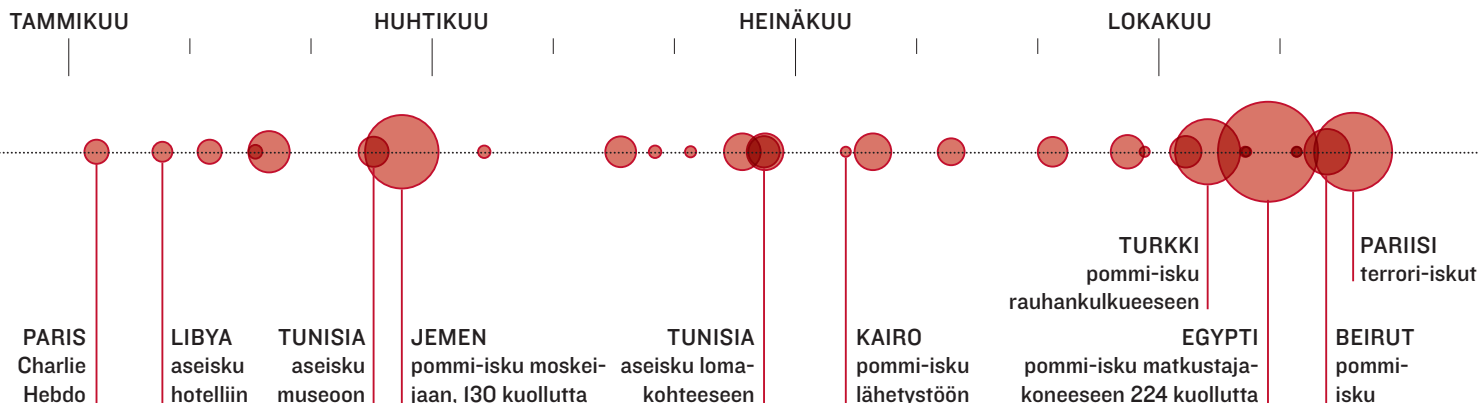
PARIISIN TERRORI-ISKUJEN myötä Ranska halusi aktivoida Lissabonin sopimuksen avunantovelvoitteen. Suomessa herättiin siihen, ettemme voi antaa (emmekään) aseapua, koska lainsäädäntö laahaa jäljessä. Puhuttiin työtapaturmasta.

Tyhempi voisi nyt kysyä, mikä on Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen linja? Ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija Charly Salenius-Pasternak sanoo sen Verkkouutisille suoraan: Suomi on sotilaallisesti liittoutunut maa. Ollut jo vuodesta 2009, jolloin määritelmäksi tuli ”sotilasliittoon kuulumaton”.

SATU SCHAUMAN - KUVA: LEHTIKUVA JA SHUTTERSTOCK

SIVILEIHIN KOHDISTETUT, ISIS-järjestöön yhdistetyt iskut Irakin ja Syyrian ulkopuolella vuonna 2015.

YMPYRÄT KUVAavat kuolonuhrien määrää.

TERRORISMI

Ranska ei anna valtaa Brysseliin

SATUMAISEN RIKAS TERRORISTI-järjestö Isis (Islamilainen valtio Irakissa ja Syyriassa) pudotti ensin venäläisen matkustajakoneen Egyptissä ja surmasi kahta viikkoa myöhemmin 129 ihmistä Ranskassa.

Venäjän trikoloreja ei Facebookissa nähty, mutta Pariisin joukkomurhat koskettivat EU-kansalaisia.

Ranskan presidentti **François Hollande** piti kolme päivää veriteon jälkeen tunteikkaan puheen, jossa hän pyysi muilta EU-mailta turvatakuita.

Kiintoisaa oli, että Hollande vetosi EU-artiklaan 42.7, jossa EU-maat veloitetaan auttamaan, jos ”jäsenvaltio joutuu alueeseensa kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen kohteeksi”.

Hollande olisi voinut myös viitata artiklaan 222, jonka yhteisvastuulauseke käsittää terrori-iskut, luonnonkatastrofit tai ihmisen aiheuttamat suuronnettomuudet. Hän kuitenkin valitsi toisin.

– Ranska on sodassa. Meidän täytyy tuhota Isis, Hollande perusteli.

Hollanden valintaa selittänee se, että artikla 222 takaisi operaation johdon

EU-komissiolle. Nyt Ranska johtaa operaatiota itse ja neuvottelee jokaisen EU-maan kanssa erikseen avusta.

Hollanden voimakas puhe muistutti Yhdysvaltain ex-presidentti **George W. Bushin** reaktiota vuoden 2001 terrori-iskujen jälkeen. Tuolloin Bush julisti sodan terroria vastaan ja Yhdysvallat pyysi Nato-maita liittymään taisteluun.

Silloin testattiin ensimmäistä kertaa Naton viidettä artiklaa. Nato-maat katsoivat Bushin toiveen mukaisesti, että

terrori-isku Yhdysvaltoihin oli hyökkäys yhtä jäsenmaata kohtaan, joten Nato aloitti vastaoperaation Afganistanissa – ei siis suinkaan Saudi-Arabiassa, josta useimmat terroristit olivat kotoisin.

Naton viides artikla vastaa EU:n perussopimuksen turvatakuulauseketta. Nyt EU testaa ensimmäistä kertaa, mitä takuut käytännössä tarkoittavat.

Ainakin yhteistä tahtoa löytyy. Kaikki EU-maat sitoutuivat antamaan Ranskalle apua ilman vastaväitteitä.

Turvatakuut käsitetään yleensä sotilaalliseksi avuksi, jota yksi jäsenmaa saa, jos vieraan valtion armeija hyökkää. Tällä hetkellä EU:hun kohdistuu kuitenkin erilainen uhka, johon on vaikea vastata perinteisillä sotilaallisilla iskuilla.

Terrorismia vastaan käytävää ”sotaa” hankaloittaa myös se, että yksittäisellä Isis-pommittajalla ei ole aikomustakaan selvittää ”taistelusta” hengissä.

Turvatakuut tarkoittanevat ainakin tiedustelua ja ehkä myös apua ilmaiskussa, joita Ranska tekee Isis-kohteisiin Syyriassa.

ILKKA LUUKKONEN - GRAFIIKKA: TIMO MÄKINEN

Vladimir Putin taisteli EU:n kanssa Isisiä vastaan. Jean-Claude Jucker taas vahvistaisi taloussuhteita Venäjään. Baltian maiden mukaan Juncker ei edusta heidän mielipidettään.

KUUKAUDEN KUVA

RANSKA PYSÄHTYI 16. MARRASKUUTA MINUUTIN hiljaiseen hetkeen muistamaan Pariisin terrori-iskussa menehtyneitä. Terroristit tappoivat 13. marraskuuta 129 ja haavoittivat yli 350 henkeä eri puolilla Pariisia toteutetuissa iskuissa.

HENRIIKKA PULLI - KUVA: AFP/LEHTIKUVA/KENZO TRIBOUILLARD

Rakentavaa oikeistolaisuutta

Kokoomusnuoret on osoittanut olevansa järjestö, joka kykenee määrittämään Suomen poliittisen suunnan. Tämä ei ole liioittelua.

SAMI METELINEN

GRAFIikka: TIMO MÄKINEN

VIERAILIN KOKOOMUSNUORTEN LIITTOKOKOUK- sessa ensimmäistä kertaa marraskuun alussa. Henkilövalintoihin ja kokoustekniikkaan liittyvistä kähinöistä huolimatta oma huomioni kiinnittyi siihen, miten valtaosaa kokoomusnuorista yhdistää halu uudistaa yhteiskuntaa haluamaansa suuntaan määrätietoisella toiminnalla ja hyvin hiotulla argumentoinnilla.

Helsingin Sanomien NYT-liitteen kolumnisti ja taloushistorioitsija **Lauri Holappa** kirjoitti *Mitä ajattelin tänään* -palstalla 12. marraskuuta, että mitänsanomattomuus politiikassa myy hyvin. Hänen mukaansa jälkipoliittisella aikakaudella on riskinä, että eri puolueiden tavoitteista tulee kätkeytyviä. Holappa pyrkii kirjoituksessaan väittämään, että hallituksen toteuttama agenda ei ole julkilausuttu.

Kahdella hallituspuolueella se ei ole julkilausuttu. Kokoomuksen kohdalla väite ei näet pidä paikkaansa. Kyseessä on ehkä vasemmistoliiton ohella ainoa suomalainen puolue, joka ei kätke ideologiaansa. Ja tästä on kiittäminen kokoomusnuoria.

Kautta vuosikymmenten kokoomusnuorten avainhenkilöistä on tullut osa kokoomuksen johtoa ja taustakoneistoa. Poliittisen linjan ruokkiminen ei toisaalta rajoitu ainoastaan tähän, vaan ideologia välittyy myös suoraan avausten ja poliittisen valmistelutyön kautta.

Liittokokouksessa uudeksi puheenjohtajaksi valittu **Daniel Sazonov** muistutti, että nykyinen hallitus toteuttaa monessa kohdassa kokoomusnuorten tavoitteita. Se näkyy talouden tasapainottamisessa, kaupan vapauttamisessa, sääntelyn purkamisessa, työmarkkinoiden vapauttamisessa ja markkinatalouden edistämisessä. Erityisesti kokoomusnuoret iloitsivat siitä, että hallitus on ottanut agendalleen Viron yritysveromallin käyttöönoton selvittämisen. Moni hallitusohjelmaan kirjatuihin tavoitteista on sellaisia, joita muutama vuosi sitten niiden esittämistä pidettiin jopa kokoomuksen sisällä turhan oikeistolaisina ja epärealistisina linjauksina.

TULEVAISUUDEN KOKOOMUKSEN JA SUOMALAISEN yhteiskunnan kehityksen ennakoimisen kannalta olennaista tarkastella, minkälaista yhteiskuntaa kokoomusnuoret ovat rakentamassa.

Kokoomusnuorten liittokokouksessa hyväksytyssä tavoiteohjelmassa todetaan, että ”Suomen nostaminen takaisin jaloilleen vaatii kapitalistiseen markkinatalouteen perustu-

vaa, työn tekemiseen ja teettämiseen kannustavaa talouspolitiikkaa, joka mahdollistaa yksilöiden ja yritysten kilpailun ja pärjäämisen globaalissa taloudessa”. Tähän kiteytyy kokoomusnuorten ideologinen sanoma.

Hyvinvointivaltio ei ole enää sana, joka esiintyisi kokoomusnuorten tavoiteohjelmassa tai jäsenten puheissa. Tuskin se on enää vähään aikaan ollutkaan. Se on sana, joka on myös hiipumassa kokoomuksen retorisesta arsenalista.

Kyse on sen havaitsemisesta, mikä on Suomen kaltaisten sosiaalivaltioiden ongelma: suurin osa julkisista palveluista ja etuisuuksista ei ole enää vähään aikaan tähännyt heikoimmassa asemassa olevien auttamiseen ja mahdollisuuksien tasa-arvoon. Suurin osa näistä kuluista on tulonsiirtoja keskiluokalta keskiluokalle. Ne eivät tosiasiallisesti tasoita tuloeroja, ne ainoastaan kaventavat ihmisten valinnanvapautta.

Tästä markkinataloudessa on kyse: että ihmiset, jotka tekevät työtä ja yrittävät, saavat itse päättää, mihin rahansa käyttävät. Nykyisessä järjestelmässä hallintoapparaatti väittää tietävänsä paremmin. Tiensä päähän tämä järjestelmä on tullut vaihikka. Etuisuuksien varassa on liikaa ihmisiä, kun työnteko ei ole riittävän kannattavaa työntekijälle eikä työnantajallekaan. Hallinnointi on ulottunut kaikkialle ja rajoittaa vapaata toimeliaisuutta.

SVEITSI
6,3 %

KREIKKA
9,1 %

VIRO
10,4 %

IRLANTI
11,7 %

BRITANNIA
12,3 %

3 X TALOUSLUKU

24,8 %

SUOMI KÄYTTI OECD:N MUKAAN bruttokansantuotteestaan 24,8 prosenttia sosiaaliturvamenoihin vuonna 2013. Suurempi luku on ainoastaan Tanskassa, missä sosiaaliturvamenojen suuruus on 25,1 prosenttia bruttokansantuotteesta.

8,3 %

SUOMEN JULKISEN SEKTORIN TERVEYDENHUOLTOMENOT suhteessa bruttokansantuotteeseen olivat 8,3 prosenttia vuonna 2013. Suurimmat julkiset terveydenhuoltomenot ovat Tanskassa ja Yhdysvalloissa (8,7 prosenttia).

6,4 %

SUOMEN JULKISEN SEKTORIN KOU- lutusmenot olivat 6,4 % bkt:stä vuonna 2013. Suurimmat menot olivat Islannissa (7,3 %). Pohjoismaista Suomi käytti koulutukseen vähiten rahaa. Saksassa koulutusmenot olivat 4,3 % bkt:stä.

”SUURIN RAJOITE VAPAALLE TALOUDELLE ON JUURI se, että se tarjoaa ihmisille juuri sen, mitä he haluavat, eivät- kä sitä, mitä joku tietty ryhmä kuvittelee ihmisten haluavan. Vapaiden markkinoiden taustalla on useimmiten uskon puu- te itse ihmisten vapauteen”, taloustieteen nobelisti Milton Friedman kirjoitti teoksessaan *Capitalism and Freedom*.

Kokoomusnuorten liittokokouksen alla hallitus pääsi so- puun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta. Se sisälsi uudistuksen, joka voi vuosien myötä osoittautua keskeisim- mäksi käänneeksi tiellä kohti markkinatalouteen perustuvaa yhteiskuntajärjestelmää.

Hallituspuolueet sopivat, että uudistukseen sisällytetään laaja valinnanvapaus terveydenhuoltopalveluissa. Asiakas saa tulevaisuudessa valita tarjolla olevista yksityisistä, julkisista ja kolmannen sektorin tuottajista itselleen mieluisimman palvelutuottajan. Ilman valinnanvapautta ei ole kilpailua, eikä todellisia insentivejä kehittää palveluita laadukkaam- miksi.

Laajan valinnanvapauden toteutuminen on oikeistolaiselle ideologialle valtava voitto. Se on kuitenkin vasta ensimmäinen askel tiellä kohti markkinataloutta.

Silloin, kun julkinen rahoittajamonopoli päättää, mistä asiakas saa palvelunsa valita, kyse ei ole vielä lähellekään

markkinataloudesta – se on ainoastaan lievennettyä suunni- telmataloutta. Markkinaehtoisessa päätöksenteossa keskeistä on se, että päätöksentekijä on sama taho kuin maksaja.

Terveydenhuollossa – kuten muissakaan palveluissa – kes- kituloisten ihmisten rahoja ei ole tarpeen kierrättää julkisen sektorin kautta palveluihin. Hajautetussa ja kilpaillussa jär- jestelmässä myös terveydenhuollon rahoituksesta kilpailevat eri vakuutusyhtiöt. Aivan kuten tuottamisessakin, rinnalla voi olla myös julkinen vakuutus.

Niissä maissa, joissa on toimiva yksityisiin vakuutuksiin ja lääkäripalveluihin perustuva terveydenhuollon järjestelmä, kustannukset pysyvät kurissa, asiakkaat ovat tyytyväisiä ja terveydenhuollon tavoitteet täyttyvät. Näin on esimerkiksi Sveitsissä ja Hollannissa. Julkiselle vallalle jää edelleen ter- veydenhuollossa rooli laadun ja tulosten määrittelyssä ja val- vontavastuun toteuttamisessa.

TERVEYDENHUOLTO ON SIITÄ TÄRKEÄ ESIMERKKI, että se on yksi suurimmista julkisen sektorin kustannuseristä. Tähän mennessä sen roolia julkisena palveluna ei ole kyseen- alaistettu.

Perusteita sille, että terveydenhuolto olisi pääosin julkises- ti toteutettu palvelu, ei ole. Pienituloisista huolehtiminen on heikko argumentti, sillä yksityisten vakuutusten ja tuottajien maissakin pienituloisten terveydenhuollosta on huolehdittu tehokkaasti (Yhdysvallat on poikkeustapaus, joka käyttää julkista rahaa terveydenhuoltoon eniten koko maailmassa henkeä ja bruttokansantuotetta kohden.)

Julkinen terveydenhuollon kyseenalaistamisessa on poh- jimmiltaan juuri kyse siitä prosessista, joka Suomessa on alkanut. Suomalaiseen mielenmaisemaan on iskostettu hyvin- vointivaltion paradigma, jonka mukaan suurin osa ihmisten perustarpeista on luovuttamattomia oikeuksia, jotka kuuluvat kaikille samanlaisina ja samantasoisina julkisina palveluina.

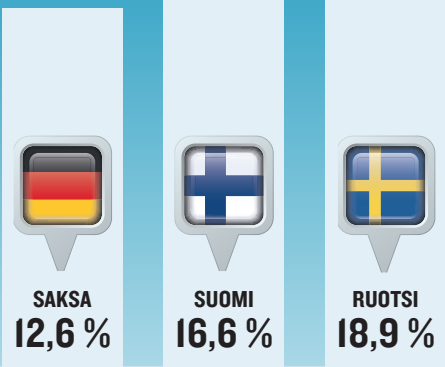
Tämän paradigman kyseenalaistaminen on kokoomus- nuorten suurin saavutus läpi koko 2000-luvun. Kokoomuk- sen nuorten liitto on kyennyt aktiiviseen oman agendansa edistämiseen silloin, kun se on ollut yhtenäinen. Jotta liitto kykenisi edelleen edistämään markkinatalousmyönteistä agendaa sekä puolueessa että suomalaisessa yhteiskunnassa, sen on kyettävä jälleen jättämään taakseen riitaisuudet, joita aina syntyy henkilövalintojen yhteydessä.

Parhaimmillaan kokoomusnuorilla on mahdollisuudet kypsyä entistä rakentavammaksi, vakavasti otettavaksi oikeis- tolaiseksi toimijaksi, joka puolueessa on kaikissa tilanteissa otettava huomioon.

Julkisyhteisöjen menot yksilöllisiin palveluihin (%/bkt)

SUOMESSA 16,6 PROSENT- tia bruttokansantuotteesta kierrätetään julkisen sektorin kautta yksilöiden palveluihin kuten terveydenhuoltoon, koulutukseen ja asumiseen – siis palveluihin, jotka olisivat tarjolla myös yksityisillä markkinoilla. Tähän sisältyvät kaikki menot, jotka eivät ole niin sanottuja julkis- hyödykkeitä kuten puolustus, oikeuslaitos, poliisi ym. Luvussa ei ole mukana tulon- siirtoja ja sosiaaliturvaa.

LÄHDE: OECD

Soteisten päivien loppu ja uuden alku

Alexander Stubb sai sotesta kelpo työnäytteen. Petteri Orpo oli vierellä.

ALBERTO CLARAMUNT

KUVA: LEHTIKUVA/MARTTI KAINULAINEN

HALLITUS OLI KAATUA SOTEEN. NÄIN VÄITETTIIN monessa mediassa. Väite pitää paikkansa, mutta toisaalta se on vailla pohjaa: jokainen osapuoli tiesi, miten hullua olisi ollut kaataa hallitus. *Nyky päivää* kokosi muutaman ydinkohdan sotesta.

1 MISTÄ SOTESSA OLI KYSYMYS? MONESSA ARVI-oissa väitettiin, että sote-kiistassa olisi kysymys jostain taustalla olevasta valtapelistä tai yleistä luottamuspu-
lasta hallituspuolueiden kesken. Väite ei pidä paikkaansa.

Kaikessa karuudessaan kyse oli juurikin soten sisällöstä ja ennen kaikkea siitä, kuinka monta sote-aluetta Suomeen pystytetään. Kriisille alkusävelet loi keskustan puoluehallituksen kokous lokakuun lopussa. Se linjasi, että puolue ajaa maakuntien kokoisia sote-alueita. Niitä pitäisi siis olla 19.

Se, että **Juha Sipilä** otti keskustan puoluehallituksen vaatimuksen lähestulkoon suoraan omaksi esitykseksensä, tuli kokoomukselle yllätyksenä. Kokoomuksessa ajateltiin, että Sipilä olisi laittanut puoluehallituksen kokouksen jälkeen päähänsä pääministerin hatun, mutta näin tapahtui vasta aivan viime metreillä.

Sipilä teki kokoomuksen neuvottelijoille ota tai jätä -tarjouksen ja kertoi sen kokoomuksen eduskuntaryhmälle torstaina aamulla 5. marraskuuta. Kokoomuksen eduskuntaryhmä tulkitse pääministerin tehneen asiasta hallituskysymyksen, minkä vuoksi siitä piti päättää ryhmän ja puoluevaltuuston yhteiskokouksessa. Tarvittiin lisää aikaa, eikä kokoomus taipunut 18 sote-alueeseen. Asiantuntijat suosittelivat enintään 12 sote-aluetta.

Sipilän puolustukseksi on todettava, ettei hän sinällään toiminut hallitusohjelman vastaisesti. Jälkikäteen katsottuna sotesta olisi pitänyt jo hallitusohjelmassa sopia tarkemmin.

Viimeisen ota tai jätä -kompromissiesityksen taisi muuten tehdä lauantain vastaisena aamuna kokoomus, ei Juha Sipilä.

2 KUKA VOITTI? TÄSSÄ VAIHEESSA VOITTAJAKSI nousee koko hallitus, koska se pystyi päätökseen. Jos asia olisi jäänyt edelleen vellomaan, se olisi vienyt uskottavuutta pääministerin lisäksi myös kokoomukselta, jolla ei ole sotesta kovin hyvää tuloshistoriaa viime vaalikaudelta.

Keskusta sai tahtonsa läpi kohtuullisen monesta sote-alu-

eesta. Kokoomus taas painotti neuvottelujen loppuvaiheessa erityisesti kansalaisten vapautta valita hoitopaikkansa. Kasvava terveys- ja hoivasektori tarvitsee myös yrityksiä.

Vaikka kokoomus joutuu sietämään kompromissia, se on parempi vaihtoehto kuin huudella oppositiosta ilman yhtään kaveria. Kokoomuksen kannattajat odottavat tuloksia nykyiseltä hallitukselta – oppositioon päätyminen olisi merkinnyt pitkää krapulaa kokoomukselle.

Viimeisen tarjouksen teki kokoomus.

Varjoon jäi perussuomalaiset. Kun Timo Soini huomasi puolueensa olevan kiistassa sivussa, hän teki perjantaina 6. marraskuuta manööverin syyttäen kokoomusta vedätyksestä ja vuodoista. Vaikka taktikointi onnistui, puolueesta jäi vaisu ja väsynyt kuva.

3 MITÄ MERKITSI KOKOOMUKSELLE? KOKOOMUS on ollut Juha Sipilän hallituksessa suurten riitujen ja kohujen ulkopuolella. Kokoomus on **Alexander Stubb**in johdolla halunnut luoda kuvaa ratkaisukeskeisestä ja asiantuntijuuteen perustuvasta hallituspuolueesta.

Kokoomuksen linja on pitänyt, mutta sillä on ollut hintansa, ja se hinta on ollut ajoittainen näkymättömyys. Keskustelu yhteiskuntasopimuksesta, pakkolaeista ja paikallisesta sopimisesta on ollut hyvin pääministerivetoinen. Juha Sipilä on talouspoliittisen keskustelun keskiössä, vaikka valtiovarainministerin salkku on kokoomuksella. Toisaalta Sipilän uskottavuutta on nakertanut takarajojen paukkuaminen.

Sote-ratkaisussa kokoomus tuli mukaan poliittiselle pelikentälle osoittaen tahdonvoimaa: kokoomus iskee silloin, kun siihen on oikeasti tarvetta.

4 ENTÄ ALEXANDER STUBBILLE? SOTE-KRIISIN loppusuoralla perjantaina 6. marraskuuta alkoi eri medioissa liikkua juttuja siitä, ettei Alexander Stubbilla olisi valtuuksia sopia sotesta. Luotiin kuva hajanaisesta kokoomuksesta.

Huhu ei pitänyt miltään osin paikkansa: kokoomus oli koko kiistan ajan täysin yhtenäinen. Itse asiassa kiitos siitä kuuluu pääministerille, joka ajoi kokoomusta nurkkaan. Kokoomus vastasi pysymällä ehyenä.

Puheenjohtaja Stubb piti kokoomuksen ryhmän hyvin informoituna. Se kokoontui vielä lauantaina aamulla käsittelemään sote-neuvottelutulosta.

Kokoomuksen pääneuvottelija oli **Petteri Orpo**, jolla oli sotesta kokemusta jo viime vaalikaudelta. Neuvottelujen lopussa johtopäätöksien tekeminen oli tietenkin puheenjohtajan vastuulla.

Kokoomus käytti neuvotteluissa apunaan lähes koko kärkikaartiaan. Lopussa myös sote-asiantuntija, varapuhemies **Paula Risikko** tuli vääntämään rautalangasta keskustalle ja perussuomalaisille, millaisen kirjauksen kokoomus haluaa valinnanvapaudesta.

Alexander Stubb sai sote-ratkaisusta työrauhaa sekä puolueen että maan talouden hoitamiseen. Aika näyttää, nouseeko kokoomuksen profiili pysyvästi korkeammalle ja pysyvätkö vieruskaverit Stubb ja Orpo toistensa iholla.

ETEEPÄIN

Näin päätettiin

MAAHAN PERUSTETAAN 18 ITSEHALLINTOALU-etta, joista 15 järjestää itse alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut ja kolme muuta yhdessä naapurin kanssa. Vastuu palvelujen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä itsehallintoalueille tammikuun alussa 2019.

YKSILÖN VALINNANVAPAUTTA LISÄTÄÄN. Käyttäjä voi itse valita palveluiden julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin tuottajan.

VALTIONEUVOSTO PÄÄTTÄÄ SOSIAALI- JA TER-veydenhuollon järjestämissä päätöksistä itsehallintoalueiden esitysten pohjalta. Valtioneuvosto myös päättää erityisyksiköiden ja yliopistollisten sairaaloiden työnjaosta.

ALEXANDER STUBB ja Petteri Orpo. Viimeinen puserrus.

Opposition

A photograph of a person's arm and hand pointing upwards in a meeting room. The person is wearing a dark long-sleeved shirt and a metal watch. The background consists of a light-colored wooden wall with horizontal panels. A large, dark, curved object, possibly a pillar or part of a desk, is in the foreground on the left side.

KRISTILLISDEMOKRAATTIEN
vaihtoehto on puheenjohtaja Sari
Essayahin mukaan "sosiaalisesti
oikeudenmukaisempi".

vaihtoehto

Juha Sipilän hallituksen vastavoima löytyy puna-vihreästä oppositiosta. RKP ja kristillisdemokraatit tasapainoilevat välissä.

SATU SCHAUMAN
KUVAT: JETRO STAVÉN JA LEHTIKUVA

OPPOSITIO JA VARSINKIN VIHREÄT. NÄIDEN POPULISMI tunkee jo konkarikansanedustaja **Ben Zyskowiczin** (kok.) korvista ulos.

– Toissa päivänä vihreät haukkuivat koulutussäästöjä, eilen kehitysyhteistyösäästöjä, tänään eläkesäästöjä, Zyskowicz lataa.

Sitten seuraa pitkä luettelo kaikista näihin liittyvistä leikkauksista, joita vihreät viime vaalikaudella hallituspuolueena oli mukana toteuttamassa. Zyskowiczin sormi naputtaa pöytää indeksileikkausten tahtiin.

Opposition ja hallituksen välinen nokittelu eläkeläisvälikysymyksen käsittelyssä etenee tuttuja latujaan. Vihreiden **Ville Niinistön** mielestä Zyskowicz on laitettu puhumaan ”jostain aivan muusta”, koska hallitus on kiipelissä.

Juha Sipilän hallitus on tähän mennessä vastannut kolmeen välikysymykseen. Ne ovat koskeneet koulutusta, eläkeläisiä ja liikennettä. Jos pitäisi ennustaa, seuraava välikysymys tehdään joko sosiaali- ja terveystalouden uudistuksesta tai lapsiperheiden asemasta.

Välikysymysten käsittely on pitkälti teatteria, kuten kaikki muukin salityöskentely. Parhaiten mediahuomiota saa, jos tekee jotain yllättävää. Vaikkapa laulaa. **Paavo Arhinmäen** perussuomalaisia piikittelevä ”Kas näin heiluu takki” -luritus löytyy hetkessä netistä. Tuolloin salissa käsiteltiin hallituksen toimia kilpailukyvyyn parantamiseksi.

Hallituspuolueiden edustajat penäävät oppositiopuolueilta räksytyksen sijaan vaihtoehtoja. Mutta onko niitä ja jos on, kiinnostavatko ne ketään?

SÄHKÖPOSTIVASTAUS KRISTILLISDEMOKRAATTIEN ryhmäkansliasta tulee kahden minuutin sisällä: ”Tervetuloa!”. Olen ilmoittautunut kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetin tiedotustilaisuuteen. Kabinettipöydän toisessa päässä istuu muutama toimittaja, toisessa saman verran puolueen väkeä.

Ylen toimittaja silmäilee tiedotetta ja tokaisee:

– Ette te nyt kovasti uusia säästöjä esitä, tässähän on lähinnä menojen lisäyksiä.

– Syödään nyt ensin rauhassa, vastaa ryhmäjohtaja **Peter Östman**.

Kun salaattilounas on syöty, selviää, ettei kristillisdemokraatit suinkaan ole esittämässä lisävelkaa. Toimittajille jaetussa vihkosessa on taulukko, jonka mukaan vaihtoehtobudjetin meno- ja tulolisäykset ovat tasapainossa. Puolue loisi uuden yrittäjävähennyksen ja leikkaisi hallitusta vähemmän koulutuksesta ja kehitysyhteistyöstä.

Tuloja saataisiin esimerkiksi harmaan talouden torjuntaa tehostamalla. Mutta onko näin säästettävissä 145 miljoonaa euroa? Kyse on toki viime kädessä asiantuntija-arvioista, myöntää ryhmäjohtaja.

Ison ikkunallasin takaa häivähtää varjo. Kristillisdemokraattien talousluvut kiinnostavat myös toisen oppositiopuolueen, SDP:n viestintäpäällikköä **Ismo Kainulaista**. Hetken päästä SDP:llä on alkamassa kokous viereisessä kabinetissa.

Kristillisdemokraatit korostaa olevansa ”vastuullinen oppositiopuolue”. Samaa sanoo vuosikymmeniä hallituksessa ollut RKP, joka julkisti marraskuussa oman vaihtoehtobudjettinsa – ensimmäisensä. RKP on kristillisdemokraattien tapaan talouspolitiikan päälinjoista hallituksen kanssa samaa mieltä. Kokonaisveroaste ei saa nousta eikä lisävelkaa suvaita.

Vaihtoehtobudjetissaan puolue alentaisi tuloverotusta, korottaisi arvonlisäveroa eikä leikkaisi niin paljon koulutuksesta

ja kehitysyhteistyöstä kuin hallitus. RKP ei kuitenkaan haluaisi räksyttää turhasta, vaikka mediarumba tällaisen ympärillä pyörii.

– Meillä on vähän haastetta löytää se julkinen tila omalle oppositiopolitiikalle, myöntää puolueen puheenjohtaja **Carl Haglund**.

Mikä on nykyisten oppositiopuolueiden tarjoama yhteinen vaihtoehto hallituksen politiikalle? Onko sellaista?

Östman mietti pitkään:

– Se on hyvä kysymys. Se, mikä oppositiota aina yhdistää, on oikeus kyseenalaistaa hallituksen esityksiä.

– Sellaista ei ole, sanoo Haglund.

Juha Sipilän porvarihallituksen vastavoima ei löydy näistä puolueista. Kun Sipilän hallitus oli sote-ratkaisun alla ajautumassa kriisiin, pääministeri oli tietävästi jo yhteyksissä kristillisdemokraattien ja RKP:n johtoon. Ainakin Haglund myöntää käyneensä Sipilän kanssa kaksi puhelinkeskustelua.

Sipilän hallituksen vastavoima, se löytyy toisaalta. Punavihreistä oppositiosta, joka ei ymmärrä kolmen ässän harjoittamaa talouskuripolitiikkaa.

VIHREISTÄ KOROSTETAAN MIELELLÄN, ETTEI PUOLUE ole oikealla eikä vasemmalla. Puolue kamppailee kuitenkin samantyyppisistä äänestäjistä kokoomuksen kanssa etenkin pääkaupunkiseudulla. Puhutaan ympäristöön vastuullisesti suhtautuvista, markkinahenkisistä arvoliberaaleista.

Sellaisia puolueen äänestäjiksi houkuttelee esimerkiksi kansanedustajaksi noussut näyttelijä ja yrittäjä, kauppatieteiden maisteri **Antero Vartia**, joka nappasi Helsingissä vihreistä eniten ääniä heti **Pekka Haaviston** jälkeen.

Onko vihreät porvaripuolue?

Puheenjohtaja Ville Niinistö on haarukoinut ison kasan salaattia suuhunsa hetkeä ennen ryhmäkokouksen alkua eduskunnassa. Sitä pureksiessa hän saa hetken miettimisaikaa. Kun vastaus tulee, se on pitkä ja punnittu. Puoluejohtaja haluaa viestittää, että vihreät on ”vahvasti arvopohjainen” eikä mikään edunsaajapuolue. Puolue, joka tulee perinteisen vanhan maailman, porvari- ja työväenluokkajonon ulkopuolelta.

– Me ei olla kumpaakaan, meidän positio on uudenlainen, Niinistö näkee.

Seuraa pitkä lista arvoista, jotka yhdistävät vihreiden kannattajia lähtien solidaarisuudesta ja kestävästä kehityksestä yksilönvapauteen. Yhteiskuntaluokka ei ole heidän kannattajilleen puoluevalinnan peruste, mutta onko se vuonna 2015 enää muillekaan? Ja miten uskottavasti vihreät voi pysytellä ikään kuin perinteisen oikeisto–vasemmistoakselin ulkopuolella?

Vihreät julkisti vaihtoehtobudjettinsa lokakuussa. Puolue katsoo, että taloutta pitäisi sopeuttaa kahdessa vaalikaudessa ja esittää kiristyksiä suurituloisten verotukseen. Verrattuna Sipilän hallituksen budjettiin vihreiden budjetti on 216 miljoonaa euroa alijäämäinen. Tämä merkitsisi lisävelkaa.

Ylimmän tuloluokan solidaarisuusvero puolue korottaisi yhdellä prosenttiyksiköllä ja pääomatuloveroon puolue loisi uuden portaan, jolloin 60 000 euron ylityksessä vero nousisi 35 prosenttiin. Nämä toisivat puolueen laskelmien mukaan lisätuloja 62 miljoonaa euroa.

Vihreät kiristäisi myös listaamattomien yhtiöiden osinkoverotusta, mikä toisi lisätuloja 261 miljoonaa euroa.

Ennustepäällikkö **Eero Lehto** Palkansaajien tutkimuslaitoksesta sanoo suoraan, että vihreät asemoi itsensä tällä vaih-

A circular portrait of Carl Haglund, a man with dark hair and glasses, looking directly at the camera with a neutral expression.

CARL HAGLUND
opettelee opposi-
tiojohtajana. Haas-
tavinta on saada
mediatila räksyttä-
mättä.

A circular portrait of Ville Niinistö, a man with dark hair and glasses, smiling slightly and looking off to the side.

VILLE NIINISTÖN
mielestä kokoomus
on heistä etäämpänä
kuin koskaan kym-
meneen vuoteen.

toehtobudjetillaan ”keskiviivan vasemmalle puolelle”.

– Jos SDP ja vihreät joutuisivat menemään samaan hallitukseen, niiden olisi helppo löytää sopu tämän ohjelman pohjalta, Lehto uskoo.

HALLITUKSEN KOULUTUSLEIKKAUKSET OVAT TARJONNEET oivan maalitaulun niin vihreille kuin muillekin oppositiopuolueille. Vihreiden vaihtoehtobudjetissa koulutussäästöille on olemassa vaihtoehto: leikataan mieluummin ympäristölle haitallisista tuista.

Vihreiden mielestä vuodelle 2016 kohdistuvat 200 miljoonan euron koulutussäästöt olisi korvattavissa kahdesta kohteesta: ylikompensoivien kilometrikorvausten leikkaamisesta ja työmatkavähennyksen maltillisesta alentamisesta.

Ovatko koulutussäästöt näin korvattavissa?

– Tätä on vähän vaikea nielaista heti, Lehto puntaroi viitaten työttömien mahdollisuuksiin ja velvollisuuksiin ottaa töitä vastaan kauempaa.

Samana nostaa esiin myös Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etlan toimitusjohtaja **Vesa Vihriälä**, joka Lehdon lisäksi perehtyi *Nyky päivän* pyynnöstä vihreiden vaihtoehtobudjettiin. Hän vastasi kysymyksiin sähköpostitse.

– Tällaisilla verotuksen muutoksilla voidaan lisätä verotuloja esimerkiksi koulutussäästöjen välttämiseksi. Toisaalta ehdotus vähentää kannustimia ottaa töitä vastaan kaukana asuinpaikasta ja voi myös heikentää kannustimia ottaa vastaan työtä, jossa oman auton käyttö on luontevaa, Vihriälä arvioi.

Palkansaajien Lehto pitää vihreiden vaihtoehtobudjettia kokonaisuutena kuitenkin parempana verrattuna hallituksen esitykseen. Hänestä hallituksella on liikaa säästöjä ja vihreiden verotuspuolikin on ”lähempänä sitä, mitä itse ajattelen”.

Lehto pitää vaihtoehtobudjetin elinkeinopoliittista osiota

kuitenkin epäuskottavana ja luonnehtii sitä sanalla ”höttö”.

– Minua jää jotenkin vaivaamaan, yrittävätkö vihreät puristaa koko Suomen elinkeinorakenteen palvelemaan sitä heidän ihanneyhteiskuntaansa? hän puntaroi.

PALATAAN BUDJETIN TALOUSPOLITIIKAN YTIMEEN. Mitä hyvää tai huonoa on siinä, että vihreät pyrkii sopeuttamaan taloutta kahdessa vaalikaudessa?

– Pidempi sopeutusaika vähentää luonnollisesti sopeutuksen talouskasvua välittömästi heikentävää vaikutusta. Vastaavasti sopeutuksen lykkääminen hidastaa julkisen velan taittumista ja jättää julkisen talouden haavoittuvammaksi uusille shokeille, huomauttaa Vihriälä viitaten riskiin myös rikkoa EU:n kasvu- ja vakaussopimuksen rajat.

Vihreät viittaa vaihtoehtobudjetissaan tohtori **Juha Tervan** laskelmiin, joiden mukaan hallituksen leikkauspolitiikka hidastaa talouden kasvua 0,7 prosenttia, kun vihreiden mallissa vaikutus olisi noin 0,3 prosenttia.

– Tällaiseenkin arvioon voidaan päätyä. Etlan arvio kiristystoimien vaikutuksista ensi vuoden kasvuun on kuitenkin pienempi, enimmillään 0,4 prosenttia, Vihriälä huomauttaa.

Vihreät esittää kunnallisveron perusvähennyksen korotusta, jotta palkansaajien lisäksi myös etuisuuksien saajilla jäisi enemmän rahaa käteen. Näin vihreät vähentäisi köyhyyttä ja laurentaisi tuloeroja. Tämä merkitsisi kunnille 300 miljoonan euron veromenetyksiä.

– Toimenpide pienentää tuloeroja, mutta samalla lisää verotuksen progressiota. Tämä ei kannusta työn tarjonnan lisäämiseen kuten hallituksen ehdottama työtulovähennyksen korotus, koska vihreiden esitys koskee myös etuuksia, Vihriälä huomauttaa.

Vihriälä antaa vihreille tunnustusta pyrkimyksille etsiä koulutus- ja tutkimusmenojen leikkauksille vaihtoehtoja, koska

PETER ÖSTMANIN mukaan kristillisdemokraatit ei suostu solahtamaan osaksi vihervasemmistöblokkia.

ANTTI RINTEEN mielestä köyhät, työttömät, sairaat, eläkeläiset ja lapsiperheet tulisi jättää leikkausten ulkopuolelle.

PAAVO ARHINMÄKI viesti perussuomalaisten takinkäänöstä Täti Monika-laulunlurituksella.

väestön osaaminen ja innovointikyky ovat kytköksissä tuotavuuteen ja kasvuun.

Vihreiden veropolitiikan hän kuitenkin tyrmää.

– Verotuksen kiristäminen kokonaisuutena ja tuloverotuksen progression kiristyminen heikentävät kuitenkin tuotannon ja työllisyyden kasvuedellytyksiä sekä lyhyellä että pidemmällä aikajänteellä. Ainoa verohelpotus, kunnallisveron perustulovähennyksen nosto, ei tee eroa työ- ja etuustulojen välillä eikä siten paranna työn tekemisen kannusteita.

Vihriälä summaa lopuksi, että vihreiden finanssipolitiikan linjaan sisältyy suurempi kestävyysriski kuin hallituksen esitykseen. Pidempi sopeutusajakausi lisää julkisen talouden haavoittuvuutta eikä ehdotukseen sisälly toimia, joilla julkisen talouden menojen kasvua pitkällä aikajänteellä hillittäisiin.

VIHREIDEN PUHEENJOHTAJA VILLE NIINISTÖ NÄYTTÄISI oppositiojohtajana ottaneen loikkia vasemmalle niin ohjelman kuin puheidensakin perusteella. Maalitauluksi on valikoitunut kokoomus. Asenteesta kertoo paljon *Ylen* Ykkösaamussa kuultu lipsautus, jonka mukaan ”tämän maan hyväosaisilla on jo ihan riittävän kivaa olla hyväosaisia.”

Voisiko vihreät mahtua kokoomuksen kanssa samaan hallitukseen ensi vaalikaudella?

– On selvää, että tällä hetkellä kokoomus näyttäytyy meille ennen kaikkea talouskonservatiivisena, hyvin oikeistolaisena puolueena, vastaa Niinistö.

Sitten hän pakittaa hieman ja korostaa poliitikoille tuttuun tapaan, ettei mitään hallituskumppaneita – ”absoluuttisesti myöskään perussuomalaisia” – suljeta ennakkolta pois.

Hän myöntää kuitenkin suoraan, että ”kokoomus on tällä hetkellä meistä kauempana kuin SDP”. Yhteistä näkemystä talouspolitiikasta löytyy SDP:n kanssa etenkin tuloerojen pitämisestä ”kohtuullisina” sekä siitä, ettei koulutuksesta ja pienituloisilta saisi tässä tilanteessa leikata.

– Tällä hetkellä kokoomus on paljon etäämpänä meistä kuin se on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana, Niinistö tylyttää.

Jos Niinistöltä kysytään, kokoomus on liikkunut. Eivät vihreät.

Entä mitä punaviheryhteistyön syventämisestä tuumaa SDP:n puheenjohtaja **Antti Rinne**? Hän ei suoraan innostu, vaikka myöntääkin talous- ja leikkauspolitiikan yhteneväisyydet.

Seuraa tuttu luettelo ryhmistä, joilta ei kummankaan puolueen mielestä saisi leikata: köyhät, työttömät, sairaat, eläkeläiset ja lapsiperheet. Eikä tietenkään koulutuksesta. Ei, ei ja ei.

– Me olemme valmiita tekemään kaikkien puolueiden kanssa yhteistyötä, mistä löytyy yhteinen näkemys, Rinne kuitenkin summaa.

SDP:LLÄ EI OLE OLLUT KIIRE ESITELLÄ OMIA VAIHTOEHTOJAAN. Kun vielä alkusyksystä puolueen puheenjohtajan Antti Rinteen jalansija puolueessa tuntui yhä epävarmalta, perussuomalaisten syöksy on muuttanut asetelmia.

Perussuomalaisen työväestön tyytymättömyys hallituksen pakkolakeihin on satanut suoraan demareiden laariin. SDP:n kannatus on noussut samaa tahtia kuin perussuomalaisten laskenut. Kyse on useiden prosenttiyksiköiden muutoksista, mikä on historiallista näin lyhyessä ajassa.

SDP näyttää omaksuneen uudessa, yllättävässä tilanteessa vähäeleisen taktiikan. Parempi olla tekemättä mitään, kun kannatus kasvaa muutenkin. Oman vaihtoehtobudjettinsa-

kin SDP julkisti oppositiopuolueista viimeisenä, jolloin se sai toki isoimman mediahuomion budjettikeskustelussa eduskunnassa.

Taustalla on kuitenkin koko syksyn tapahtunut. Jo elokuussa SDP lähti valmistelemaan omaa yhteiskuntasopimustaan, jota se kutsuu yhteisen vastuun sopimukseksi. Puhutaan myös Kättä päälle -hankkeesta. Sitä vetävät kansanedustaja **Lauri Ihalainen** ja viestintäalan yrittäjä **Salla Saarinen**.

Pitkin syksyä on järjestetty tähän liittyviä erilaisia työpajoja ja keskustelutilaisuuksia. SDP:n viesti on ollut, ettei se halua sanella asioita ylhäältä päin kuten hallitus. Asiassa on kuultava paitsi työmarkkinajärjestöjä, myös eläkeläisiä, työttömiä, lapsiperheitä – ihan kaikkia. Piipahdan Kuljetusliittojen kokoustilaisissa Helsingin Hakaniemessä kuuntelemassa yhtä ratkaisutyöpajaa, jonka teemana on Muutos haltuun – meidän kaikkien Suomi.

Omista näkökulmistaan asioita lähestyvät muun muassa puhujiksi kutsutut kirkkoherra **Teemu Laajasalo**, tietokirjailija **Ari Turunen** ja SAK:n kehittämisspäällikkö **Juha Anttila**. Paikalla on muutama kymmenen henkeä. Joukossa on erilaisten kansalaisjärjestöjen edustajia ja muutama tunnettu poliitikko.

Keskustelu polveilee varsin yleisellä tasolla. Puhutaan hyvinvointivaltiosta. Siitä, miksi me olemme ensimmäisinä ampumassa sitä jalkaan. Tai siitä, kuinka tuottavuuden parantaminen on yritysten omissa käsissä. Puheenvuorojen lomassa on pöytäkuntakeskusteluja.

Mitä SDP hankkeella tavoittelee? Mikä on sen lopputulos?

Ihalaisen mukaan SDP:n on tarkoitus tuottaa tammi-helmikuussa prosessin pohjalta asiakirja, eräänlainen tiekartta ”paremman Suomen tulevaisuudesta”. Kyse ei ole kuitenkaan yhteiskuntasopimuksen korvikkeesta eikä puolueen ohjelmasta.

– Tämä ei ole korvike tai vastakohta hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen yhteisille ponnisteluille tai pyrkimyksille, Ihalainen painottaa.

Miten konkreettisia avauksia ja eväitä käytännössä sitten on odotettavissa? Ihalainen ei lähde asioita vielä tarkemmin avaamaan.

JOS OPPOSITIOPUOLUEILTA KYSYTÄÄN, NIILLÄ ON esittäjä omia vaihtoehtojaan hallituksen ajamalle politiikalle. Tai vähintäänkin eväitä, joista hallitus voisi ottaa onkeensa. Vaihtoehtobudjetteihin ollaan valmiita näkemään myös vai-

– Meillä on ryhmäkansliasta ollut pari–kolme henkeä, jotka ovat työstäneet vaihtoehtobudjettiamme lähes päivittäin elokuun alusta. Ja tämän lisäksi eduskuntaryhmässä on käyty tuntikaupalla keskustelua, kuvaa kristillisdemokraattien ryhmäjohtaja Peter Östman prosessia.

Kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia koskeva tiedotustilaisuus päättyi puheenjohtaja **Sari Essayahin** esitykseen, jossa hän toi esiin puolueen vaihtoehtoon paljon keskustelua herättäneelle perustulolle. Kristillisdemokraatit kutsuu omaa malliaan ”kannustavaksi perusturvaksi”. Siinä sosiaaliturvaetuudet harmonisoitaisiin yhdeksi tueksi, jota varten perustettaisiin kansalaistili. Tukea maksettaisiin harkinnanvaraisesti ja se vähenisi, kun tulot kasvavat.

Essayahin mukaan Britanniassa tällaista mallia on jo kokeiltu laajalti. Avaus kuulostaa kiintoisalta, muttei ylitä valtamedioitten uutiskynnystä. Ainoastaan KD-lehti hehkuttaa asiaa. Se on pienen oppositiopuolueen osa.

Ydinvoimala

Handwritten signature in green ink.

Ei wattiakaan ilman tukea

Suomea odottaa energiaremontti. Hiilivoimaloita ajetaan alas, tuulivoimaa nousee tuella, puuta hakataan lämmöksi, aurinkosähköstä odotellaan lataajaa autoille. Yhdet kaipaavat muutokseen lisää vauhtia, toiset jarruttelevat sähköpulan pelossa. Markkinat eivät energiakysymyksiä ratkaise, sen tekevät poliittiset päättäjät.

ILKKA LUUKKONEN
KUVAT: HANNU LUKKARINEN

KUVITTELLAAN SINKKONEN KIIHTELYSVAARASTA. Sinkkonen haluaa ostaa Volvon, edellisen hän osti 40 vuotta sitten. Ja kuten viimeksi, Sinkkonen soittaa ”kutsetin” – eli Stora Enson – ostomiehelle ja sanoo, että kaksi hehtaaria kuusikkoo saa käydä kaatamassa.

Enson moto käy puimassa leimikon. Rekka vie tukit Uimaharjun sahalle ja sellupuut viereisen Uimaharjun tehtaan kattilaan.

Enson ostomies sanoo, että Sinkkonen ostaa näillä rahoilla komean Volvon. Sinkkonen on tyytyväinen, mutta ihmettelee, miksi Enso jätti latvat ja pikkupuut metsään. Nehän ovat nykyisin rahanarvoista tavaraa, koska ne voidaan hakettaa ja polttaa lämpölaitoksessa.

Siihen ostomies vastaa, että EU kieltää sen. Miten EU vasta nyt tulee kieltämään asian, kun tukit ja sellupuut on jo viety pois, Sinkkonen ihmettelee. Eikö ole sama korjata latvatkin?

Enson mies sanoo, että näin vain on. EU on laatinut eri säännöt tukkipuulle ja energiapuulle. Ainespuun hakkuuta ei säädelä, mutta energiapuun hakkuuta säädelään. Toisin sanoen tukit saa hakea metsästä kuten ennenkin, mutta energiapuuta ei saakaan hakea mistä tahansa, ei edes silloin, kun tukit on jo hakattu ja metsä paljas.

EDELLÄ KUVATTU ON KUVITELMAA. SE ON VASTA uhkakuva, ei todellisuutta, ei ainakaan vielä.

EU-komissio julkaisi marraskuun alussa ”tiekartan”, jossa hahmotellaan, millaisen paketin EU laatii uusiutuvan ener-

gian käytölle. Uusiutuva energia tarkoittaa tuulta, aurinkoa, virtaavaa vettä ja biomassaa.

Suomea kiinnostaa erityisesti, mitä komissio lausuu biomassasta, koska suurin osa uusiutuvastamme on puuta, siis biomassaa. Biomassan hyödyntäminen taas on osa biotaloutta, josta hallitus toivoo Suomelle uutta rahantekokonetta.

Aina, kun EU suunnittelee metsälainsäädäntöä, suomalainen metsäväki nousee varpailleen. Taasko ne yrittävät estää järkevät hakkuut?

Kaksi vuotta sitten komissio valmisteli direktiiviä kiinteän biomassan kestäväälle käytölle. Komissio olisi vaatinut, että metsänomistajilla pitää olla suunnitelma metsien käytölle. Komissio ehdotti myös, että se voisi puuttua Suomen puumarkkinoihin, jos puuta päätyy liikaa energiakattiloihin sel-lutehtaiden sijaan.

Direktiivi kaatui komission sisäisiin erimielisyyksiin.

Vuonna 2009 komissio kirjoitti uusiutuvan energian direktiiviinsä suomalaisia huolestuttaneen lauseen: ”energiapuuta ei saa korjata alueelta, jossa ei ole nähtävissä jälkiä ihmisen toiminnasta”.

Suomessa on määritelty vanhat metsät omien laajaa yhteisymmärrystä nauttivien sääntöjen mukaan. Osa metsistä on suojeltu, osa määritelty muuten arvokkaaksi, mutta jos rajoituksia ei ole, puun saa hakata.

Toistaiseksi sanamuodolla ei ole ollut juuri vaikutusta, koska direktiivi koskee vain nestemäistä biopolttainetta. Komissio kuitenkin pohtii edelleen, pitäisikö ulottaa vastaavat vaatimukset koskemaan myös puun polttamiseen.

Tilanne on auki. MTK:n metsäasiantuntija **Janne Näräk-**kä sanoo, että komissio valmistelelee parhaillaan sääntöjä joko metsätalouden harjoittamiselle yleensä tai vain puun ener-

giakäytölle. Komissio saattaa vaatia, että energiapuun ostaja osoittaa, mistä jokainen yksittäinen puuerä on peräisin. Komissio voi myös esittää uusia *no go* -alueita, joista energiapuuta ei saa kerätä.

Toistaiseksi komissio ei ole kertonut linjauksistaan kuin ylimalkaisesti. Näräkkä on seurannut valmistelua useita vuosia ja sanoo, ettei enää ”säikähdä jokaisesta räähdyksestä”.

– Täytyy pitää mielessä, että Suomen kanalta ovat isot asiat kyseessä. Riskit ovat olennassa myös erittäin huonolle ratkaisulle.

Suomen hallitus onkin määritellyt yhdeksi ykköstavoitteekseen, että biomassan EU-kestävyysskriteerien pitää tyydyttää meitä.

EU-JÄSENMAILLA ON MONENLAISIA INTOHIMOJEN kohteita, eivätkä ne useinkaan kulje samaan suuntaan. Jäsenmaat ovat kuin tuli ja vesi, ja EU-komissio yrittää olla siinä välissä taskunlämmän vesi ja laatia kaikkia tyydyttäviä energiadirektiivejä.

Unionin julkilausuttu tavoite on vähentää hiilipäästöjä ja lisätä uusiutuvan energian käyttöä. Jo tavoite on sisäisesti ristiriitainen, koska uusiutuvan käytön lisääminen ei aina vähennä hiilipäästöjä, minkä komissiokin on omilla paperissaan todennut.

Kaikki jäsenmaat eivät aina tue varauksettomasti tätä tavoitetta. Esimerkiksi Puola tuottaa lähes kaiken sähkönsä hiilellä, jota se louhii omista kaivoksistaan.

EU haluaisi myös, että Eurooppaan syntyisi yhtenäinen energiaverkosto, jota pitkin sähkö ja kaasu kulkisivat jäsenmaasta toiseen. Esteitä on, kuten se, että Saksan laki vaatii lisäämään maakaasun sekaan mercaptan-hajuainetta, joka paljastaa vuodot. Naapurimaa Ranskassa laki kieltää lisäämisen.

EU haluaa myös vähentää riippuvuutta Venäjän-kaasusta. Silti Saksa aikoo rakentaa uuden kaasuputken Itämeren pohjaan yhdessä venäläisten kanssa.

Suomikaan ei ole aivan syytön, vaikka meillä vannotaankin johdonmukaisuuden nimiin ehkä vahvemmin kuin monessa muussa EU-maassa.

Suomi kevensi vastikään turpeen verotusta, vaikka turpeen hiilipäästöt ovat korkeat. Suomen valtio maksaa energiave-

70 prosenttia maailman ilmastotutkijoista ajattelee, että ydinvoimalla ”on jokin rooli” hiilipäästöjen vähentämisessä.

ronpalautuksia isoille firmoille, vaikka kyseinen energia olisi tuotettu kivihiehellä. Suomi yrittää vähentää riippuvuuttaan Venäjän-energiasta, mutta antoi Fennovoimalle luvan tilata ydinvoimalan polttoaineineen Venäjältä.

HALLITUS VALMISTELEEE ENSI SYKSYKSI Suomelle uuden energiastrategian. Edellinen tehtiin vuonna 2013. Suuriin linjoihin ei ole tulossa muutoksia, vaan niitä hallitsevat kaksi perustavoitetta. Toisaalta vähennetään hiilipäästöjä, toisaalta huolehditaan, että energiaa riittää siedettävään hin-

taan.

Juuri nyt maailman energia- ja ilmastoilmastotutkimiset odottavat Pariisin ilmastoneuvotteluiden tuloksia. EU:n kunniahimoitten tavoite on kiristää tavoitteita.

EU aikoo leikata omia hiilipäästöjään 40 prosenttia vuoden 1990 tasosta, ja se haluaa että kaikki maailman maat tavoittelevat samaa tai ainakin melkein samaa. EU yrittää saada kaikki maailman maat allekirjoittamaan yhteisen ilmastopöytäkirjan, jossa tavoitteena olisi pysäyttää ilmaston lämpenemisen kahteen asteeseen.

Kunniahimon taustalla on se, että EU saavuttaa omat vuodelle 2020 asettamansa tavoitteet etuajassa.

Jos Pariisissa syntyy sopimus, Suomenkin uuteen energiastrategiaan kirjataan ehkä kovemmat tavoitteet hiilipäästöjen vähentämiseksi.

Helsingin yliopiston ympäristöekonomian professori **Markku Ollikainen** sanoo, että poliittisten päättäjien täytyy nykytilanteessa ohjata markkinoita niin, että fossiilille polttoaineille asetetaan maksuja ja ei-fossiilisia tuetaan.

– Järkevä ilmastopolitiikka pitää sisällään sekä tukia että rangaistuksia.

Näin on toimittu tähänkin saakka. Energiapolitiikka on varsin kaukana puhtaasta markkinataloudesta.

Energiantuotantoa ja -kulutusta työnnetään veroilla yhteen suuntaan, vedetään tuilla joko samaan tai toiseen ja ohjailaan sääntelyllä joko samaan, toiseen tai kolmanteen suuntaan.

Poliitikkojen vaikea tehtävä on yrittää hahmottaa, miten nämä lukuisat ohjaimet vaikuttavat ja esittää sen perusteella, mitä kannattaa tehdä ja mitä ei.

– Tässä on aina kyse tasapainoilusta, sanoo kansanedusta-

ENERGIATUKI MAATALOUDEN INVESTOINTITUKI ENERGIA-AVUSTUKSET
PIENITULOISILLE HAKESÄHKÖN TUKI LÄMMITYSMAAKAASUN ALENNETTU VEROKANTA
NUOREN METSÄN HOITOTUKI KOTITALOUSVÄHENNYS ENERGIINTENSIIVISEN
TEOLLISUUDEN VERONPALAUTUS PÄÄSTÖKAUPPA TEOLLISUUDEN ALENNETTU
SÄHKÖVEROKANTA SYÖTTÖTARIFFI NESTEKAASUN VALMISTEVEROVAPAAUS YHDISTETYN
SÄHKÖN- JA LÄMMÖNTUOTANNON ALENNETTU HIILIDIOKSIDIVERO TURVEVERO
DIESELAJONEUVON KÄYTTÖVOIMAVERO POLTTOÖLJYN VALMISTEVERON PALAUTUS
MAATALOUDEN ENERGIAPERON PALAUTUS ENERGIAPUUN KORJU- JA HAKETUSTUKI

MAALI

ja ja kokoomuksen ympäristövastaava **Kai Mykkänen**.

Mykkänen on ensimmäisen kauden kansanedustaja, mutta jo ensi töikseen hän johti viime kevään hallitusneuvotteluissa energiaryhmän työtä. Hän myös johtaa puhetta eduskunnan Energiaremonttiryhmissä. Sen tavoitteena on, että Suomi siirtyy kokonaan uusiutuvan energiaan vuoteen 2050 mennessä.

Ryhmään kuuluu kansanedustajia kaikista puolueista. Laaja kirjo on Mykkäsen mukaan tärkeä, koska se on paras keino taata pitkäjänteinen energiapolitiikka Suomeen.

TURVE ON ESIMERKKI SIITÄ, MITEN politiikka voi poukkoilla.

Vuosina 2003–2005 turpeesta maksettiin energiaveroa 1,59 euroa megawattitunnilta. Vuonna 2006 turve sai korvauksia päästökaupan takia. Vuosina 2007–2010 valtio maksoi turvesähköntuottajille syöttötariffia eli tukea.

Sitten suunta muuttui. Vuonna 2011 hallitus päätti, että polttoturpeen veroa korotetaan 1,90 eurosta 4,90 euroon megawattitunnilta. Muutos tuli voimaan 2013.

Vuonna 2014 suunta muuttui taas, kun hallitus päätti, että veroa lasketaan 3,40 euroon.

Ensi vuonna turvevero laskee jo 1,90 euroon. Tosin se edellyttää, että EU-komissio hyväksyy korotukset metsähakkeen tukeen.

Hakkeen tuki ja turpeen vero on Suomessa koplattu toisiinsa, koska niitä poltetaan samoissa kattiloissa. Puu ja turve kilpailevat keskenään, mutta toisaalta turve myös parantaa puun palamista. EU sallii hakkeelle tuen, joka pitää sen turvetta halvempaan, mutta ei liian halpaa.

Metsäteollisuudella on haketuessa lehmä ojassa. Jos metsähakkeen käyttö energiaksi lisääntyy, kasvaa puun kysyntä. Se taas nostaa puun hintaa. Paperitehtaat kilpailevat ainakin osittain samasta puusta kuin energiayhtiöt.

Paperiyhtiöt eivät halua, että raaka-aineen hinta nousee, eikä sitä oikeastaan halua valtiovarainministeriökään, koska metsäyhtiöt pitävät pystyssä Suomen sekä julkista että yksityistä taloutta. Yksityisille metsänomistajille hinnannousu tuki sopii.

Metsähaketta on kuitenkin pakko polttaa, jotta Suomi saavuttaa uusiutuvan energian käyttötavoitteet. Hakkeen seassa poltetaan turvetta (kivihiilikin käy).

Turpeen hiilipäästöt ovat samaa luokkaa kuin kivihiilen. Turve siis edistää ilmastonmuutosta, minkä vuoksi sen käyttöä pitää vähentää.

Yhtälöön kuuluu kuitenkin vielä kivihiili. Jos turpeen veroa nostetaan ja metsähakkeen tukea lasketaan, kivihiili muuttuu houkuttelevaksi polttoaineeksi.

Monien suomalaisten mielestä on järkevämpää polttaa kotimaista turvetta kuin ulkomailta tuotua kivihiiltä, vaikka hiilipäästöt olisivatkin samat. Saadaan ainakin työtä kotimaahan, ja uusiutuhan turvekin, tosin se kestää laskentatavasta riippuen 300 vuotta tai enemmän.

Mykkänen sanoo, että kotimaisuus on erityisen tärkeä kokoomuksen kahdelle hallituskumppanille, siis keskustalle ja

MTK:N METSÄASIAN-tuntija Janne Näräkkä.

HELSINGIN YLIOPISTON ympäristöekonomian professori Markku Ollikainen.

KOKOOMUKSEN ympäristövastaava Kai Mykkänen.

perussuomalaisille. Hän itse ajattelee, että kotimaisuus on ”terve tavoite”, mutta sitä ei pidä tavoitella hinnalla millä hyvänsä.

– Muutenhan meidän kannattaisi tehdä täällä autotkin itse.

Kivihiilen kulutus on vähentynyt 2000-luvun aikana. Mykkänen sanoo, että siitä ei kokonaan päästä eroon ainakaan 20 vuoteen.

Turpeen kulutus taas heittelee vuodesta toiseen. Syynä on se, että märkinä kesinä turvetta ei saada jyrskyä suosta ylös kuin murto-osa kuivien kesien määristä.

Mykkänen ennustaa, että 30 vuoden kuluessa turpeesta luovutaan kokonaan. Tilalle tulevat vähäpäästöisemmät tuuli-, aurinko- ja ydinvoima.

– Juuri nyt on silti kiireellisempää korvata kivihiiltä muun muassa turpeella.

KIVIHIILESTÄ JA TURPEESTA LUOPU-minen voi tehdä erityisen kipeää siksi, että niillä lämmitetään koteja.

Suomalaisen energiantuotannon erityispiirre ovat sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset, jotka tuottavat muun muassa kaukolämpöä asutuskeskuksiin. Laitosten tärkeimmät polttoaineet ovat metsähake, kivihiili, maakaasu ja turve. Kolme viimeistä ovat hiilipäästöjen lähteitä, tiukimpien tulkintojen mukaan ensimmäinenkin.

Asia monimutkaistuu, kun katsotaan yhteistuotantolaitosten hyötysuhdetta. Se on 90 peräti prosenttia. Siis vain kymmenen prosenttia energiasisällöstä karkaa taivaalle. Sellaiseen lukuun ei pääse mikään perinteinen polttoenergiamuoto.

Verrattuna siihen, että sähkö ja lämpö tuotettaisiin omissa polttolaitoksissaan, yhteislaitokset vähentävät hiilipäästöjä jopa 40 prosenttia.

Hyvän hyötysuhteensa ansiosta yhteistuotantolaitokset ovat saaneet nauttia kevennetystä hiilidioksidiverosta. Nyt **Juha Sipilän** (kesk.) johtama hallitus on kuitenkin esittänyt, että vero kaksinkertaistetaan.

Esitys odotetusti suututti kaukolämpömiehet (termi käsitteää myös naiset). Energiateollisuus ry:n kaukolämpöyksikön johtaja **Jari Kostama** purki taannoin turhautumistaan Pohjolan Voiman lehdessä. Hän arvioi, että hallitus uhkaa Suomen tärkeintä energiantuotantomuotoa. Siitä taas syntyy riski, että tuotantolaitoksia ennen pitkää suljetaan, jolloin huoltovarmuus vaarantuu.

Sulkemisesta on olemassa jo esimerkkejä. Helsingin energia todennäköisesti sulkee Hanasaaren hiilivoimalaitoksen 2020-luvun alussa. Tilalle rakennetaan todennäköisesti biovoimaloita. Samantapaista harppausta pohtii Lahti.

Kostama myös muistuttaa, että yhteistuotantolaitokset kuuluvat jo päästökaupan piiriin. Ne siis joutuvat ostamaan markkinoilta päästöoikeuksia, jotta ne voivat käyttää fossiilisia polttoaineita. Veronkorotusta tähän päälle ei kaivata, hän sanoo.

Mykkäsen mukaan hallituksen veronkorotuksen peruste on energia-alan muutos.

– Meidän täytyy vähentää polttamalla tuotetun energian

määrää. Se onnistuu energiaremonteilla, maalämmöllä ja aurinkokeräimillä. Kustannukset ovat kohtuulliset, jos ohjaus on pitkäjänteistä eikä poukkoilevaa.

AALTO-YLIOPISTON JULKAISI VASTIKÄÄN TUTKIMUKSEN tuulivoiman vaikutuksista sähkön hintaan ja sähkömarkkinoiden toimintaan. Uutisoinnissa suurin huomio keskittyi siihen, että tutkijat ennustavat tuulivoiman laskevan sähkön hintaa lähes 70 prosenttia vuosina 2001–2020.

Tämä huikkea hinnanalennus tosin toteutuu vain, jos muuta tuotantoa ei suljeta liikaa.

Ensinnäkin on epätodennäköistä, että tuulivoimayhtiöt myisivät sähköä halvalla, jos ne voivat myydä sitä kalliilla. Tämä opittiin, kun vesi- ja ydinvoimayhtiöt tekivät windfall-voittoja päästökaupan ansiosta. Nekin olisivat voineet laskea sähkön hintaa, mutta eivät laskeneet, koska se kävi kaupaksi korkeampaankin hintaan.

Sähkön päivähinnan määrää nykyisin hiilivoima. Jos se syrjäytyy vain pakkaspäivien varavoimaksi, sähkön hinta laskee. Mutta jos tuulivoima syrjäyttääkin ydinvoimaa, kuten Ruotsissa tapahtuu, juoksevista polttoainekustannuksista vapaan sähkön tarjonta ei lisäänykään, Mykkänen päättelee. Silloin hinta ei laske.

Toiseksi on mahdollista, että jos tuulivoimaa rakennetaan valtion tuella lisää, muita energialaitoksia suljetaan kannattamattomia. Silloin sähkön tarjonta ei lisäänykään, eikä hinta laske.

Aallon tutkijoiden merkittävin viesti päätöksentekijöille olikin toinen: pian kukaan ei rakenna energialaitoksia ilman julkista tukea.

Tuulivoima on saanut viiden vuoden ajan merkittävää valtion tukea niin sanottuna syöttötariffina. Tuulivoimayhtiöt saavat tuottamastaan sähköstä 105,30 euroa megawattitunnilta, vaikka sähkön markkinahinta olisi matalampi. Valtio maksaa erotuksen.

Tällä hetkellä sähkön markkinahinta on noin 30 euroa, mistä seuraa, että valtio maksaa tuulivoimalle tukea 75 euroa megawattitunnilta. Hallituskin on herännyt kalliiseen järjestelmään ja päättänyt lopettaa nykyisen tuen maksamisen uusille voimaloille. Kahden vuoden päästä on tarkoitus ottaa käyttöön parempi järjestelmä.

MARKKU OLLIKAISEN MUKAAN NOIN 70 PROSENTTIA maailman ilmastotutkijoista ajattelee, että ydinvoimalla ”on jokin rooli” hiilipäästöjen vähentämisessä. Jos katsotaan pelkkiä päästöjä, ydinvoimaa kannattaisikin rakentaa, sitäkin huolimatta, että rakennusvaiheessa päästöjä syntyy.

Suomen ydinvoimalat ovat kuitenkin törmänneet viime vuosina muihin ongelmiin.

Olkiluoto 3 valmistuu tällä tietoa 9–11 vuotta myöhässä. Tilaaja Teollisuuden Voima ja rakentaja Areva ovat kiistelleet ja kiistelevät vielä pitkään, kuka maksaa viivästyksen.

TVO sai eduskunnalta vuonna 2010 luvan rakentaa Olkiluoto nelosenkin, mutta lupa on jo umpeutunut käyttämättömänä.

Pyhäjoelle suunniteltu Fennovoima joutui vuonna 2012 omistajapulaan, kun saksalainen E.ON vetäytyi hankkeesta. Tilalle löytyi venäläinen Rosatom. Periaatelupa on myönnetty ja Fennovoima etsii parhaillaan rakennusliikkeitä tälle Euroopan suurimmalle työmaalle.

Valtio ei maksa tukea ydinsähköille, mutta täysin vailla julkista rahaa voimaloita ei rakenneta. Olkiluodon takana on

Ranskan valtio ja sen veronmaksajat, ja Ranska on jo ottanutkin hoitaakseen Olkiluoto-projektin velkoja. Fennovoima puolestaan lainaa 150 miljardia ruplaa (2,15 miljardia euroa) venäläisten eläkerahoista.

Fennovoima lupaa myydä sähköä omistajilleen hintaan 50 euroa megawattitunnilta. Ainakin ydinvoiman vastustajat epäilevät, että hinta on liian korkea. He uskovat, että sähkön hinta ei enää nouse merkittävästi. Aalto-yliopiston tuulivoimatutkimus vahvisti heidän uskoaan.

Kai Mykkänen sanoo, että uusiutuvien energialähteiden lisäksi Suomi tarvitsee ydinvoimaa. Se varmistaa toisaalta sen, että fossiilisista polttoaineista voidaan luopua ja toisaalta sen, että sähköä riittää talvipakkasilla. Kollajan allaskin kannattaisi hänen mielestään rakentaa, jotta vesivoimaa saadaan lisää.

Poliittisena päättäjänä Mykkänen sanoo toivovansa, että Fennovoima toteutuu. Hän korostaa, että siinä roolissa hän ajattelee asiaa ennen kaikkea sähkönkäyttäjien kannalta.

– En ole mitenkään varma, onko Fennovoima omistajille kannattava, mutta kuluttajille ja ilmastolle se olisi hyvä.

JUTUN ALUSSA ESITELTIIN MUUAN SINKKONEN, JOKA joutui jättämään energiapuut metsään. Sinkkosella on tallessa neljä (hänen omasta mielestään huippuluokan) ravuria, jotka saattavat paikata tämän epäkohdan.

Neljä hevosta tuottaa niin paljon lantaa, että Sinkkonen lämmittäisi sillä talonsa läpi vuoden. Tämä tosin edellyttää lainmuutosta.

Vielä nyt Sinkkonen joutuu maksamaan siitä, että joku hävittää lannan hänen puolestaan. Jätteenpolttolaki on näet kovin tiukka. Esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa hevosenlantaa saa polttaa energiaksi. Samaan suuntaan hallitus haluaa viedä Suomeakin.

Sinkkonen on käynyt Lindköpingin maatalousmessuilla katsomassa lannanpolttolaitteita. Ruotsalaisisäntä kaatoi lantaa Rekan hakekattilaan ja lämmitti isoa hevostilaa.

Isäntä laittoi kuivatetun lannan sekaan myös metsähaketta. Sinkkosta askarrutti, millaisesta metsästä mies oli noutanut hakkeen. Onko EU varmasti hyväksynyt kohteen? Luultavasti on, ovathan ruotsalaiset kovin lainkuuliaisia.

Lämpöä kakkaroista

HALLITUSOHJELMA LIIKKUU MUUTEN YLEISELLÄ tasolla, mutta yksi yksityiskohtakin sinne mahtuu. ”Sallitaan hevosen lannan käyttö energiatuotannossa”, hallitus toteaa.

Kai Mykkäsen mukaan hevosen lannan potentiaali on suurempi kuin usein luullaan. Toisin kuin vaikkapa lehmänlanta, hevosen kakkarat ovat kuivia ja vähäravinteisia. Niillä voidaan tuottaa vuosittain useita terawattitunteja energiaa. Yhden hevosen päivätuotos vastaa kolmea litraa polttoöljyä.

Tällä hetkellä laki tekee lähes mahdottomaksi lannan polttamisen.

– Vaikka hallitusohjelman kirjaus on noin selvä, ympäristöministeriön virkamiehet yrittävät vesittää sitä, Mykkänen sanoo.

Kotimaisuus on
terve tavoite,
mutta sitä ei
pidä tavoitella
hinnalla millä
hyvänsä.

KYSEENALAISTA JA LAUKOO NYT VAPAASTI

Erkki Virtanen nousi pitkän uransa aikana yhdeksi Suomen vaikutusvaltaisimmista virkamiehistä. Syyskuussa hän hyvästeli Aleksanterinkadun kulmahuoneensa.

HEIKKI HAKALA

KUVAT: PEKKA KIIRALA

KUN ERKKI VIRTANEN TULI VALTIOVARAINMINISTERIÖN (VM) budjettisihteeriksi vuonna 1978, ministerinä oli keskustan Ahti Pekkala. Viimeiseksi työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) kansliapäällikön esimieheksi jäi saman puolueen Olli Rehn.

– Minulla on aina ollut ykkösluokan ministereitä puolue-taustasta riippumatta. Ei ole tarvinnut ketään heistä hävetä. Se on aika hyvä lähtökohta, Virtanen sanoo.

Virtanen opittiin tuntemaan 1990-luvun laman aikaan ensin VM:n budjettiosaston apulaisosastopäällikkönä ja siten budjettipäällikkönä. Vuonna 1998 hän nousi kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäälliköksi ja kymmenen vuotta myöhemmin yhdistyneen työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) korkeimman virkamiehen tehtävään.

Ykkösministereillä on Virtasen mukaan oltava erinomainen omaksumiskyky, mutta myös luja luottamus virkamiehiinsä. Hän antaa ymmärtää, että kaikkia muita ministeriöitä ei ole kohdannut aivan yhtä hyvä herraonni.

– VM ja TEM ovat niin paljon vartijoina, ettei puolueilla ole varaa nostaa tomppleita noille paikoille.

EI VIRTANENKAAN OLE AINA MINISTERIEN KANSSA töitä tehnyt. Monta 1960-luvun kesälomaa vierähti Humppi-lan meijerin palkkalistoilla maitoauton apumiehenä. Se oli opettavaista aikaa, sillä maitolaitureilla kohtasi monenlaisia tyyppejä. Tonkkia oli pinottava auton lavalle ja sieltä alas jopa 50 000 litraa päivässä. Tulihan siinä hartioitakin nuorelle miehelle.

Hän kirjoitti kuusi laudaturia Forssan lukiosta ja päätyi eri vaihtoehtoja punnittuaan lukemaan kansantaloustiedettä

Helsingin yliopiston valtiotieteelliseen tiedekuntaan.

– Valtsikka tuntui sopivalta, kun sieltä ei miksiään valmistu. Tutkinto oli ikään kuin yleispätevä. Saattoi lähteä moneen suuntaan.

Virtasesta näkee, että viimeinen vuosi ei ole ollut helppo. Työhuoneen ikkunoista lankeava valo paljastaa kasvojen uurteiden syventyneen. Tuttu ulkoilmaihmissen päivetys on jäänyt vähiin, silmät kielivät lyhyistä yöunista. Puheen tempo on aiempaa verkkaisempi, mutta sanoman suoruus vähintään entisellään.

Kansliapäällikön viimeisiä kuukausia TEM:ssä kuormittivat muun muassa Talvivaaran kriisiytyminen ja kysymys Hanhi-

kiven ydinvoimalan rakentamisluvasta. Kun tilanne oli saatu niiden osalta jotenkuten rauhoitettua, Virtanen sai pian huomata TEM:n muuttuneen eräänlaiseksi pakolais- ja yhteiskuntasopimusministeriöksi. Kukaan ei enää tuntunut muistavan Sotkamon kaivosta eikä Fen-novoimaa.

– En olisi osannut kuvitella olevani yhtäkkiä pakolais-asiain kansliapäällikkö, hän sanoo.

Virtanen kertoo pitäneensä alusta alkaen tärkeänä, että asia hoidetaan mahdollisimman hyvin, kuten suomalaisen hallintoperinteeseen kuuluu. Ministeriöiden kansliapäälliköt alkoivat hänen

ERKKI VIRTANEN aloitti virkauransa vuonna 1970 Tilastollisessa päätoimistossa eli nykyisessä Tilastokeskuksessa tilapäisenä koodaajana.

– Olavi Niitamo poimi sinne töihin meitä häirikkö-opiskelijoita, jotka soitimme luennoilla suutamme ja kyseenalaistimme hänen juttujaan, hän sanoo.

Myös Virtanen itse vierastaa tunnetusti jees-miehiä.

ERKKI VIRTANEN USKOO IDÄNKAUPPAAN. HÄN sanoo, että Venäjän läheisyys pikemminkin lisää kuin vähentää halukkuutta investoida Suomeen, kunhan olosuhteet aikanaan normalisoituvat.

ERKKI VIRTANEN TOIVOO, ETTÄ EU:n ja Yhdysvaltojen TTIP-kauppasopimusneuvottelut etenevät suotuisasti maaliin.

”VM ja TEM ovat niin paljon vartijoina, ettei puolueilla ole varaa nostaa tomppeleita noille paikoille.”

aloitteestaan kokoontua viikoittain maahanmuuttoasiain kriisikokoukseen.

– Oli ymmärrettävä, että tämä on pitkä ja iso juttu, joka on jo poliittisistakin syistä hoidettava korkealla tasolla.

Itseään Virtanen luonnehtii hyvin maahanmuuttomyönteiseksi. Suomalaisesta näkökulmasta olisi hänen mielestään kuitenkin tavoiteltavaa, että maahanmuutto tapahtuisi mahdollisimman hallitusti.

– Me tarvitsemme nuoria, työhaluisia ja -kykyisiä ihmisiä, uutta verta. Uskon, että suuri osa tulijoista on aitoa, kunnollista työväkeä. Kielteiset lieveilmiöt ovat tosiasia, mutta yksittäisten maahanmuuttajien väärinkäytösten ei saa antaa leimata koko joukkoa. Tämä on hyvä pitää mielessä, sillä edessä saattaa olla todellinen kansainvaellus vielä.

Virtanen korostaa valtaosan suomalaisista suhtautuvan myönteisesti ulkomaalaisiin ja kansainvälistymiseen. Hän muistuttaa, että myös Suomesta on lähdetty sankoin joukoin merten taakse työn perään ja että sodan jälkeen asutettiin menestyksellisesti puoli miljoonaa evakkoa.

Pääministeri **Juha Sipilä** kuvasi taannoin maahanmuuttoa jopa Suomen talousvaikeuksia suuremmaksi haasteeksi. Virtasen mielestä tämä on pitänyt hetken aikaa paikkansa, sillä turvapaikanhakijoiden rekisteröinti, majoitus ja muut käytännön järjestelyt ovat edellyttäneet kiireellisiä ja järeitä ratkaisuja.

HUOLET SUOMEN TALOUDESTA eivät ole väistyneet nekään. Suomen historiassa ei Virtasen mukaan ole aiemmin ollut kuuden–seitsemän vuoden jaksoa, jonka aikana bruttokansantuote jatkuvasti laskee.

– On tultu tilanteeseen, jossa venettä ei paljon auta keikuttaa, tai muuten se uppoaa kokonaan. OECD ja moni muu on jo pitkään laskenut, että Suomen väestörakenne mahdollistaa vain yhden prosentin vuotuisen bkt-kasvun vuoteen 2030

asti, jos hyvin käy, hän sanoo.

– Tämän oppiminen ei näytä menevän perille, ei millään. Se koskee niin valtiota, yrityksiä kuin kotitalouksia. Ei käsitetä, että paluu takavuosien neljän prosentin kasvuvauhtiin on yksinkertaisesti mahdotonta.

Puheita viiden prosentin tuottavuusloikasta Virtanen vierastaa silmin nähden. Suomen hintakilpailukyvyyn palauttaminen kestää hänen mukaansa parhaassakin tapauksessa monta vuotta. Valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano on monivaiheinen prosessi, jonka vaikutukset näkyvät vasta vähitellen.

– Mitään yhtäkkistä harppausta ei voi tapahtua, ei edes teoriassa.

IDÄNKAUPAN ROMAHDUS JA PANKKIKRIISI SYNNYTTIVÄT 1990-luvun alun Suomessa shokkiefektin, joka ei jäänyt keneltäkään havaitsematta. Virtanen uskoo, että kansalaiset jälleen tiedostavat talouden hitaan kuihtumisen, mutta kriisitietoisuus on silti heikompi kuin korkojen noustessa pilviin ja pienyritysten kaatuessa heinänsä tavoin joka naapurustossa.

Nyt idänkauppa on Venäjän taantumana ja talouspakotteiden vuoksi jälleen alamaissa. Virtanen uskoo vakaasti uuteen nousuun.

– Venäjällä on kriisi aina kymmenen vuoden välein. Emme tiedä tämän kriisin kestoa, mutta ennemmin tai myöhemmin Venäjä varmasti nousee takaisin kolmen tärkeimmän kauppakumppanin joukkoon. TEM on ylläpitänyt kaikkia mahdollisia ja mahdottomia suhteita kaiken aikaa niissä rajoissa jotka sitoumuksemme asettavat.

Sekä ministeriössä että suomalaisissa vientiyrityksissä on Virtasen mukaan oltu hereillä. On seurattu valppaasti tilanteen kehittymistä ja oltu valmiita toimimaan ripeästi sitten, kun edellytykset pakotteiden purkamiselle ovat olemassa. Hän

Neuvoja satelee

ERKKI VIRTANEN ON TOTTUNUT SAAMAAN neuvoja joka suunnasta. Hänen käsityksensä neuvojen tasosta ei aina ole kovin korkea:

– **TALOUSNOBELISTIT OVAT VÄHÄN NIIN KUIN** perustuslakiasiantuntijat: kysyjä saa mieleisensä vastauksen tilanteeseen kuin tilanteeseen, kun vain kääntyy oikean henkilön puoleen.

– **ERÄÄT KOTIMAISET TALOUSTIETEILIJÄT** näyttävät suhtautuvan niin, että jos oma yhteiskunnallinen näkemys on edustettuna hallituksessa, kaikki on hyvin, ja jos ei ole, kaikki onkin aivan pielessä. Sellainen on ekonometrinen huoraamista.

muistuttaa harvan suomalaisfirman vetäytyneen kokonaan pois Venäjältä hiljaisesta ja vaikeasti ennakoitavasta vaiheesta huolimatta.

Työpaikkoja on Suomesta kadonnut viime vuosina kiivaaseen tahtiin, mutta myös uusia on syntynyt niiden tilalle. Tulevaisuuden työpaikkojen Virtanen uskoo olevan vanhoilla tutuilla aloilla, jotka elävät parhaillaan vahvaa muutosta.

– Suomalaisen ruisleipä tulee metsästä ja metallista. Piste.

Esimerkkeinä kiinnostavista kasvualoista Virtanen mainitsee matkailun, jossa Suomen valtteja ovat muun muassa hiljaisuus ja puhdas ilma, sekä terveysteknologian, jonka vienti vetää erinomaisesti.

Toimintaympäristön kasvava epävakaus on kirvoittanut vilkasta keskustelua Suomen turvallisuuspoliittisten perusvalintojen kestävydestä. Se on selvästi aihe, josta Virtanen ei ole tottunut ainakaan julkisuudessa keskustelemaan. Lauseet putoilevat hitaasti ja hieman epäröivän tuntuisesti.

– Mahdollisesta Nato-jäsenyydestä en osaa sanoa mitään, vaikka kapteeni olenkin. Voisi tietysti vedota vanhaan sanontaan if it works, don't fix it – jos se toimii, sitä ei ole syytä korjata. Mutta tämä on kyllä aidosti asia, johon minulla ei ole mielipidettä, enkä ole pyrkinyt suuntaan tai toiseen kulissee-sakaan vaikuttamaan.

ERKKI VIRTANEN ON KÄRSIMÄTTÖMÄN MIEHEN maineessa. Moni alainen on lähestynyt hänen virkahuonettaan puntit tutisten, ja toimittajan on ollut syytä tehdä kotiläksynsä huolella. Kun yhteys on syntynyt, keskustelu käy mutkattomasti. Jos saman talon aiemmalla valtiaalla, legendaarisella **Bror Wahlroosilla** oli ruhtinaan elkeet, Virtanen edustaa maanläheisyydessään pikemminkin päinvastaista.

Kaksitoistatuntisia päiviä kymmenien vuosien ajan paahattaneelle Virtaselle eläkeläisen tyhjä kalenteri on ymmärrettävästi kauhistus. Valmiita suunnitelmia hänellä ei ole, sillä pöydällä olevat asiat veivät kaiken huomion viimeisiä työviikkoja myöten.

– Suurin pelko olisi jäädä istuskelemaan keinustuolissa ja lipittämään valkoviiniä. Niinkin on kai joillekuille käynyt.

Konsultiksi Virtanen ei aio ryhtyä, ei myöskään lähteä politiikkaan. Jäsenkirjaa hänellä ei ole eikä kuulemma tule. Tarjottu on kyllä sieltä täältä.

Sen sijaan tehtävä jossakin yhteiskunnallisesti merkittävässä järjestössä tuntuisi kiinnostavan. Ulkoministeriön pitkäaikainen valtiosihteeri **Pertti Torstila** nousi eläkkeelle jäätyään Suomen Punaisen Ristin puheenjohtajaksi. Virtaselle taitaisi riittää vähäisempikin rooli, jos pitkän työuran aikana kertyneelle osaamiselle ja verkostoille löytyy käyttöä.

Bridgestä Virtanen viehättyi jo 1970-luvulla ja harrastaa sitä innokkaasti edelleen. Peli on hänen mukaansa älyllisesti vaativampaa kuin shakki, ja sekä sosiaalinen että psykologinen ulottuvuus ovat siinä tärkeitä. Fyysistä vireyttään hän kertoo ylläpitävänsä keräilemällä kaikenlaista Forssan kupeessa sijaitsevan Tammelan metsistä ja hiihtämällä Lapissa Kiilopään laduilla.

– Heti mökin takaa lähtee valaistut ladut moneen suuntaan. Siellä on, mistä valita.

– **MEDIA PÄÄSTÄÄ NYKYÄÄN POLIITIKOT LIIAN HELPOLLA.** Säällinen ahdistelu olisi aina välillä paikallaan: pitäisi ottaa löysoistä puheista kiinni ja vaatia perustelut pöytään. Joskus on melkein tullut Leif Salménia ikävä, Erkki Virtanen tunnustaa.

Suomi-kuva vuonna 2015

Sanotaan, että maineen voi menettää vain kerran.
Mutta kuka määrittelee, millainen maan maine on?

HENRIKKA PULLI

KUVAT: TIMO MÄKINEN

SUOMI VIESTITTI MAAILMALLE MARRASKUUN 10. päivä, että maasta ovat petipaikat loppu. Sisäministeriö lähetti julkisuuteen tiedotteen, missä todetaan, ettei turvapaikanhakijoiden vastaanoton palvelujen tasoa enää pystytä pitämään nykyisellään. Majoituskapasiteetti on loppu, ja siksi viranomaiset valmistautuvat telтта- ja konttimajoituksen käyttöönottoon. Sisäministeriön kansliapäällikkö **Päivi Nerg** kommentoi *Ylen* haastattelussa poikkeuksellista toimea.

– Haluamme kertoa sen ulos sekä turvapaikanhakijoille, jotka viestin toivottavasti saa, että suomalaisille, Nerg sanoo.

Samana päivänä sisäministeri **Petteri Orpo** korosti Ylelle, kuinka tärkeää on, että Suomella on turvapaikanhakijoiden suhteen selkeät kriteerit, ja että ne ovat tiedossa ja että ne on tiedotettu maailmalle.

– Näin kriteerimme ja tapamme ovat sitten niiden tiedossa, jotka pohtivat joko Euroopan sisällä mihin maahan suuntaavat, tai ovat vielä lähtömaassa pohtimassa minne päin lähdettäisiin, Orpo sanoi.

Nurkan takana on talvi ja tulijoille on tarjolla enää telttapaikkoja. Tämä on kuva, jonka Suomi tietoisesti välittää maailmalle. On vuosi 2015.

Vuonna 1943 Suomesta levitettiin maailmalle toisenlaista kuvaa. Kylmä oli tosin niissäkin läsnä. Ulkomaankauppaliitto ja Valtion tiedotuslaitoksen ulkomaanosaston lehtimiestoimisto tilasivat rintamalta kuvia hiihtävistä sotilaista ja haavoittuneita hoitavista lotista. Näiden kuvien toimituskohteenä oli mainittu yksinkertaisesti ”ulkomaat”.

Sotien aikana maailmalle rakennettiin Suomesta kuvaa pienenä sisukkaana maana, joka taistelee ylivoimaiselta tuntu-

URHO KEKKOSEN AIKAA PIDETÄÄN SUOMETTUMISEN kulta-aikana. Virallinen Suomi soisi Suomen muistettavan mieluummin vaikka revontulista.

Vuonna 1943 Suomesta levitettiin maailmalle toisenlaista kuvaa. Kylmä oli tosin niissäkin läsnä.

vaa vihollista vastaan. Rintamalla liikkuneiden TK-kuvaajien tehtävä oli tallentaa filmille hetkiä, jotka tukivat maailmalle levitettäväksi haluttua viestiä. Talvisodan aikana ulkomaille lähetettiin yli 17 000 valokuvaa, jatkosodasta yli 22 000.

Vaikka kyseessä oli puhtaasti sotapropaganda, voi sitä kutsua myös maabrändin luomiseksi. Ja se myös toimi. Vanhempi amerikkalaissukupolvi muistaa vieläkin Suomen maana, joka taisteli Neuvostoliittoa vastaan ja maksoi velkansa.

ME SUOMALAISET OLEMME OLLEET AINA HERKKIÄ siitä, mitä meistä maailmalla ajatellaan. Kun kirjailija **Sofi Oksanen** sanoi syksyllä 2014 Berliinissä, että suomettuminen on vahingoittanut Suomen mainetta, täällä ärähdettiin. Suomettumisdebatteja velloi mediassa viikkoja.

Sana suomettuminen saa suomalaiset yhä puolustuskannalle, vaikka virallisesti sanan käyttö hiipui jo 1987 **Harri Holkerin** aloitettua pääministerinä. Se on hyvä esimerkki maahan liitetystä mielikuvasta,

jonka syntyyn ei itse ole voinut vaikuttaa, ja jonka kitkeminen ei ole onnistunut, vaikka sitä aikoinaan ahkerasti yritettiinkin.

Suomi-kuva on kuva Suomesta. Se ei voi olla parempi, kuin maassa vallitseva todellisuus. Tästä muistutetaan myös lokakuussa ilmestyneessä teoksessa *So-*

tapropagandasta brändäämisen – Miten Suomi-kuvaa on rakennettu (Turun yliopiston poliittisen historian laitoksen julkaisu, Docendo 2015). **Virpi Kiviojan**, **Olli Kleemolan** ja **Louis Clercin** toimittamassa kirjassa alan asiantuntijat ruotivat Suomi-kuvan muokkautumista eri näkökulmista.

Suomi-kuvaa ja Suomi-brändiä on rakennettu systemaattisesti vuosikymmenten ajan. Varsinaiseksi maakuvaviestinnän ikoniksi kirjassa nostetaan vuoden 1900 Pariisin maailmannäyttely, missä Suomen suurruhtinaskunta näyttäytyi maailmalle omalla paviljongillaan ja teoksillaan.

Pariisin maailmannäyttely oli vasta ensisysäys. Sota-aikana maakuvan kiillottaminen valjastettiin palvelemaan niin ulkoista kuvaa kuin kotirintaman taisteluhengen ylläpitoakin. Perustettiin Valtion tiedotuskeskus, jonka tarkoituksena oli johtaa yleistä mielipiteen muodostumista.

Mielikuvan muokkaus ulottui aina koululaisiin saakka. Opetusväen vuoden 1941 opetussuunnitelmassakin näkyi jo voimakas maanpuolustuksellinen henki, kun maantiedon opetusta ohjattiin korostamaan asioita, jotka ovat merkityksellisiä maanpuolustuksen näkökulmasta.

Mitä ne meistä oikein ajattelee?

ULKOMAANKAUPPA- JA KEHITYSMINISTERI
Lenita Toivakka (kok.) joutuu päivittäin tekemisiin Suomi-kuvan kanssa. Millainen se on ja onko se pakolaiskriisiin aikana muuttunut? Näin ministeri arvioi:

– Kysymys Suomen maineesta on todella tärkeä. Maa tarvitsee kipeästi uutta työtä ja talouskasvua, eikä se ei toteudu ilman, että vienti vetää ja Suomeen tulee investointeja ja osajia ulkomailta. Mainella on merkitystä myös turvallisuuspoliittisesti ja sillä merkitystä myös sisäisen yhtenäisyytemme kannalta.

– Suomen maine maailmalla on hyvä. Se on pitkään ollut sellainen, että olemme kilpailukykyinen maa, jossa talousasiatkin ovat kunnossa. Meidät tunnetaan koulutuksestamme, ympäristöteknologiastamme ja innovaatioista. Puhdasta luontoamme ja vuodenaikoja ihastellaan. Suomalaiset tunnetaan osaavana, sisukkaana ja luotettavana kansana.

– En usko, maine on muuttunut, sillä tilanne on uusi monessa maassa. Suomen sisäinen keskustelu ei ole monienkaan mielessä tosiaan päällimmäisenä. Asiat pitää osata suhteuttaa. Kiertäessäni syksyn mittaan maailmalla ei kukaan ole kertaakaan tullut minulle puhumaan huolestuneena siitä, mitä Suomessa tapahtuu.

– Kaikkein tärkeintä kansainvälisen maineen kannalta on, että Suomi kantaa oman vastuunsa maailmalla ja myös osoittaa kykenevänsä päätösten tekoon ja ongelmienratkaisuun kotimaassa.

Sotien jälkeen maakuvaa ryhdyttiin muokkaamaan entistä systemaattisemmin ja viesti suunnattiin selvästi maan rajojen ulkopuolelle. Samalla valtion rooli maakuvapolitiikan koordinoimisessa korostui. Valtion tiedotuskeskus oli lakkautettu vuonna 1947 ja vastuu virallisesta ulkomaille suunnatusta viestinnästä oli siirtynyt ulkoasianministeriön lehdistö- ja kulttuuriosastolle. Enää eivät riittäneet Sibeliuksen, sauna ja sisu, vaan maailmalle piti saada monipuolisempaa kuvaa Suomen taloudesta ja yhteiskunnasta.

Jos joku mielikuva Suomesta on ollut sitkeässä, se on juuri suomettuminen. Presidentti **Urho Kekkosen** aikaa leimaavaa mielikuvaa yritettiin paikata korostamalla Suomen puolueettomuutta. Suomen haluttiin näyttävätyvän maailmalla modernina ja tulevaisuuteen pyrkivänä maana. Vuosien varrella syntyivät muun muassa Suomi-instituutit, Ulkomaantiedotuksen koordinaatioryhmä ja Vienninedistämistoimisto, jotka kukin tahoillaan tekivät Suomea tunnetuksi.

KANTINE ELI KANSAINVÄLISEN TIEDOTTAMISEN neuvottelukunta aloitti toimintansa vuonna 1988. Kantinen taustalla on kahden silloisen ministerin, ulkoministeri **Kalevi**

Sorsan (sd.) ja ulkomaankauppaministeri **Pertti Salolaisen** (kok.) aktiivisuus. He molemmat näkivät tahoillaan, että Suomen ulkoista kuvaa on parannettava. Paine maineen kasvatamiseen tuli paitsi valtion taholta, myös yritys-elämästä, joka kansainvälistyi vauhdilla.

Ex-kansanedustaja **Ralf Fribergin** (sd.) johtaman Kantinen keskeisenä toiminta-ajatuksena oli jo aiemmin mainittu ajatus, että Suomi-kuva on kuva Suomesta. Jos kuvaa halusi parantaa, toimenpiteet piti kohdistaa kotipesään. Kaksivuotinen neuvottelukunta sai aikaan uudet kansalliset prioriteetit, sekä 115 toimenpide-ehdotusta. Painopiste pantiin koulutukseen, ympäristöön ja kulttuuriin. Kantinen loppuraportti luovutettiin marraskuussa 1990. Seuraavana vuonna Neuvostoliitto romahti. Suomi käänsi katseensa yhä vahvemmin Eurooppaan, liittyi Euroopan unioniin ja pyrki EU:n ytimeen. Suomi-kuva muuttui. Nyt se oli osa Eurooppaa.

Kaksikymmentä vuotta myöhemmin, marraskuussa 2010 suomalaiset saivat uudet toimenpide-ehdotukset maakuvan rakentamiseksi, kun Nokian entisen toimitusjohtajan **Jorma Ollilan** vetämä maabrändivaltuuskunta antoi kahden vuoden uurasuksen jälkeen konkreettisia tehtäviä Suomelle ja suomalaisille. Nyt näitä olivat muun muassa luomutuotannon lisääminen, koulukaveruuden vahvistaminen sekä Ahtisaari-päivien järjestäminen. Varsinaisessa raportissa päädyttiin kolmeen keskeiseen teemaan, jotka olivat toimivuus, luonto ja koulutus. Ratkaisukeskeisyys nostettiin suomalaisen identiteetin kulmakiveksi.

Maabrändivaltuuskunnan loppuraportti oli jatkumoa vuonna 2007 alkaneelle maabrändäyksen prosessille, joka sai vauhtia **Matti Vanhasen** II hallituksen ohjelmasta, jossa todettiin, että ”Suomen maakuvaa vahvistetaan”. Ulkoministeriö ja Matkailun edistämiskeskus laadittivat samana vuonna tiekartan Suomen maabrändin rakentamiseksi. Tiekartan mukaisesti silloinen ulkoministeri **Alexander Stubb** (kok.) nimitti edellä mainitun maabrändivaltuuskunnan. Työstä sai alkunsa myös Team Finland -verkosto, jonka tehtävä on edesauttaa suomalaisyritysten vientiponnisteluja maailmalla.

SUOMI-KUVAN RAKENTAMISESTA KERTOVA TEOS antaa kattavan kuvan siitä, miten Suomi-kuvaa on ohjattu valtion tai puolustusvoimien taholta. Vähemmälle jäävät maininnat Suomi-kuvan todellisista muokkaajista eli yksittäisistä henkilöistä. Toki heitäkin on virallisen maakuvan kirkastajiksi on koetettu valjastaa, mutta tulos ei ole aina ollut odotettu. Menestynyt rallikuski ei 1980-luvun lopussa varauksetta keuhnutkaan lehdistötilaisuudessa kotimaataan, vaikka ministeriö näin oleti, vaan kertoi kylmästä, kalliista ja kommunisteudesta maasta.

Sattumalla on lopulta maakuvan luomisessa iso rooli, vaikka kuvaa kuinka koettaisi kontrolloida. Syksyllä eräs lahtelaismies käveli kauppaan, osti lakanakangasta ja askarteli siitä kaavun. Kuvat turvapaikanhakijoita pelottelevasta Lahden Ku Klux Klan -miehestä levisivät maailmalle kulovalkean tavoin.

Tapaus nosti Suomi-kuvan uutisotsikoihin. **MTV** (4.10.) kysyi kirjeenvaihtajiltaan, onko Suomi-kuva pakolaiskriisin myötä muuttunut. Pitkän kirjeenvaihtajauran tehnyt **Kari Lumikero** mainitsi heti lahtelaisen kaapumiehen.

– Meillä on ollut niin paljon ylpeilyn aihetta ja hyvä maine maailmalla. Mutta näiden välikohtausten jälkeen ja varsinkin tämä Lahden homma... Se (maine) meni sillä hetkellä, kun nämä kuvat levisivät maailmalle. Siitä etsäntuu muiden mieleen tuolla maailmalla, että onpas kummallinen maa.

NYKYPÄIVÄ 60 VUOTTA

Työvoitolla takaisin hallitukseen

Vuoden 2007 eduskuntavaaleissa kokoomus sai kymmenen uutta kansanedustajaa. Puolueen menestys näkyi sen äänenkannattajassa.

VUODEN 2006 PRESIDENTINVAALEISSA KOKOOMUKSEN ehdokas **Sauli Niinistö** pääsi toiselle kierrokselle, mutta istuva presidentti voitti vaalit 51,79 prosentin kannatuksella.

Seuraava haaste oli eduskuntavaalit vuonna 2007. Vaaleihin kokoomus lähti oppositioasemasta ja mielipidetiedustelut enakoivat menestystä.

Tulos oli selkeästi ennako-odotuksia parempi, kokoomus sai 22,2 prosenttia äänistä ja kymmenen uutta kansanedustajaa, kokonaismäärä oli 50. Nykypäivän pääkirjoituksessa tilanteen katsottiin olleen työvoitto. Edelleen todettiin, että vaalikampanja oli riemullista seurattavaa ja myös puoluesihteerin **Taru Tujusen** ansiot olivat kiistattomat. Vaalitulosta koki kokoomuksen paluun hallitukseen. Pääministerinä jatkoi keskustan **Matti Vanhanen**. Kokoomus sai kahdeksan ministeripaikkaa ja niistä tärkein eli valtiovarainministeriön salkku tuli kokoomuksen puheenjohtaja **Jyrki Kataiselle**.

Puolueen menestys näkyi sen äänenkannattajassa. Vuoden 2008 levikkitietojen mukaan Nykypäivän levikki oli kasvanut lähes viisi prosenttia ja oli noin 23 000 kappaletta. Siten Nykypäivä oli suurin puoluelehti.

Huhtikuussa 2008 tarkasteltiin vuoden ikäisen hallituksen toimintaa. Jyrki Katainen kirjoitti olevansa hallituskokemuksesta onnellinen. Asioita oli saatu vietyä lävitse suuristakin vaikeuksista huolimatta. Hallituspuolueiden välinen henki oli hyvä ja se helpotti työskentelyä.

Syksyllä kunnallisvaalikampanja pääsi käyntiin. Nykypäivä otsikoi lokakuussa etusivullaan kokoomusväen olevan täynnä toivoa. Vaalitulosta oli kokoomukselle jälleen menestys, kannatus nousi 23,4 prosenttiin. Nykypäivän mukaan selitys menestykseen löytyi poikkeuksellisesta yhtenäisyydestä ja rehellisyydestä vaikeiden asioiden edessä.

VUOSI 2009 ALKOI LUPAAVASTI. NYKYPÄIVÄN ETUSIVULLA todettiin, että kokoomuksella oli kaikkien aikojen kannatus. Tuorein mielipidetiedustelu lupasi peräti 24,1 prosentin äänimäärää. Kansanedustajien määrässä se tarkoitti jopa 55 edustajaa. Puoluesihteerin joutui lehdessä jo rauhoittamaan innokkaimpien riemua, gallupien varaanhan ei voinut mitään rakentaa.

Kesällä olleet Euroopan parlamentin vaalit eivät sujuneet

suunnitelmien mukaisesti, kokoomus menetti yhden edustajan. Äänisaalis oli silti hyvä, 23,2 prosenttia. Läpimenneet **Sirpa Pietikäinen**, **Ville Itälä** ja **Eija-Riitta Korhola** saivat yhteensä vajaa 169 000 ääntä. Nykypäivän otsikko 12.6.2009 kuvasi kenttäväen mielialaa: Miten tässä näin kävi? Toisaalta EU-vaalien äänestysprosentti on Suomessa aina ollut pieni. Nykypäivän pääkirjoituksessa todettiin, että jos jotkut vaalit piti hävitä, niin sitten EU-vaalit. Nehän eivät olleet vielä kaikkien kokoomuslaisten keskuudessa lunastaneet paikkaansa oikeina vaaleina.

Heinäkuussa 2009 Nykypäivässä pohdittiin jo vuoden 2011 vaaleja ja tulevaa hallitusohjelmaa. Vihreiden puheenjohtaja **Anni Sinnemäki** kertoi kokoomuksen olevan hyvä hallituskumppani. Sen sijaan vasemmistoliiton puheenjohtaja **Paavo Arhinmäki** totesi hallitusyhteistyön olevan epätodennäköistä kokoomuksen kanssa, vaikka molemmat puolueet olivat olleet sateenkaarihallituksissa vuosina 1995–2003.

KOKOOMUKSEN NUORISOJÄRJESTÖN tilannetta pohdittiin joulukuussa 2009. Nykypäivä lähetti kyselyn liittojen merkityksestä kymmenille kokoomuksen Nuorten Liiton ja Tuhatkunnan entisille vaikuttajille.

Vastauksia saatiin 17 kappaletta. Kansanedustaja **Ilkka Kanerva** arvioi liittojen toimivan lähinnä asiantuntijaorganisaatioina omilla alueillaan. Myös kansanedustajien avustajajärjestelmä oli vienyt houkuttelevuutta. Aktiivisimmat toimijat pyrkivät avustajiksi ja vapaaehtoistoiminta jäi taka-alalle.

Kyselyn mukaan KNL:n vahva aika oli 1990-luvun alussa, jolloin liitto otti kantaa

Suomen EU-jäsenyyden puolesta ja vaikutti yleiseen ilmiin jäsenyyden puolesta. Tuhatkunnan hyvä hetki oli 1990-luvun puolivälissä, jolloin puolueen ohjelmatyöhön osallistuttiin aktiivisesti. Joidenkin mielestä taas 1960 ja -70-luvut olivat nuorisopolitiikan kulta-aikaa kokoomuksessakin.

Mielipiteitä oli monia, esimerkiksi europarlamentaarikko **Sirpa Pietikäisen** silloinen avustaja ja entinen **Verkkouutisten** toimittaja **Pete Pakarinen** totesi: En ole havainnut, että nuorisoliitot olisivat vaikuttaneet yhtään mihinkään asiaan tämän vuosikymmenen aikana.

JARKKO KEMPPI - KUVA: NYKYPÄIVÄ

EUROOPAN PARLAMENTTI-vaalit eivät olleet kokoomukselle täydellinen menestys.

DIREKTIIVIMYLLY

David Cameronin EU-paradoksi

Pääministeri saneli EU-päätäjille ehdot Ison-Britannian pysymisestä EU:ssa. Asetelma on kuitenkin mahdoton: maa haluaa olla yhtä aikaa ulkona ja sisällä.

DAVID CAMERON TASAPAINOILEE EU:n ja Ison-Britannian välillä.

PETRI SARVAMAA ON kokoomuksen europarlamentaarikko.

ISON-BRITANNIAN PÄÄMINISTERI, konservatiivipuolueen David Cameron on ajautunut tilanteeseen, jota jokainen poliitikko pelkää. Poliittinen liikkumatila on käynyt niin pieneksi, että on pakko yrittää miellyttää hieman kaikkia, muttei täysin ketään. Pelissä on Britannian EU-jäsenyyden lisäksi Cameronin ja hänen puolueensa poliittinen kannatus.

Cameron esitti marraskuussa vaatimuksensa siitä, miten Ison-Britannian EU-jäsenyysehtoja tulisi muokata, jotta Britannia voisi pysyä unionin jäsenenä. Cameron on luvannut taistella sen puolesta, että jäsenyys jatkuu vuoden 2017 loppuun mennessä järjestettävän kansanäänestyksen jälkeenkin, jos jäsenvaltiot pääsevät Britannian kanssa sopuun jäsenyysehdoista.

Ehtona jäsenyyden jatkumiselle Cameron esitti vaatimuksen, että euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden intressit huomioidaan paremmin päätöksenteossa ja yhteismarkkinoilla. Cameron vaati kilpailukyvyyn asettamista EU-päätöksen ytimeen sekä kansallisen suvereniteetin vahvistamista. Lisäksi Cameron esitti vaatimuksen siirtolaisuuden hillitsemisestä sekä Britannian mahdollisuudesta kaventaa maahanmuuttajien oikeuksia sosiaaliturvaan.

BRITANNIAN EU-SUHDE ON OLLUT monimutkainen koko EU-jäsenyyden ajan. Toisaalta Iso-Britannia on ollut aktiivisesti mukana Euroopan unionin kehittämisessä, erityisesti sisämarkkinoiden ja turvallisuuden osalta. Tiivistyneen yhteistyön aikana Britanniaa on kuitenkin syytetty siitä, että se on usein kykenemätön tekemään kompromisseja ja haluaa poimia integraatiosta ainoastaan ne asiat, jotka sopivat suoraan sen omaan agendaan.

Britannian EU-eroa eivät muut jäsenvaltiot tietenkään toivo, tuskin myöskään Cameron. Molemmipuoliset edut ovat liian suuret. Britannia hyötyy sisämarkkinoista, mutta

myös unioni hyötyy Britannian osallistumisesta sisämarkkinoihin.

Erolla voisi olla vaikutusta myös Britannian suhteisiin Yhdysvaltoihin. EU-alueesta tulee entistä tärkeämpi kauppakumppani Yhdysvalloille, jos ja kun vapaakauppasopimus saadaan aikaan. Britannia jäisi näistä hyödyistä paitsi irrottautuessaan unionista ja joutuisi neuvottelemaan kahdenväliset kauppasuhteet Yhdysvaltoihin, mikä ei tunnetusti vastaa Yhdysvaltojen kauppapoliittisia prioriteetteja.

EU-VASTAISUUS ON KUITENKIN vahvistunut Britanniassa. Yhdistyneen kuningaskunnan itsenäisyyspuolue UKIPin menestys viime vaaleissa sai kaikki varpailleen.

Cameron onnistui voittamaan vaalit, mutta yhtenä päätehtävänä tässä oli hänen lupauksensa järjestää kansanäänestys unionin jäsenyydestä. Nyt Cameronin pitää saada muiden jäsenmaiden hyväksyntä maansa erityisasemalle saadakseen kansalaistensa hyväksynnän.

Vaikea EU-suhde on kuitenkin johtanut siihen, että Iso-Britannia on osittain menettänyt asemansa EU-päätöksenteon keskiössä. Nyt Britannia haluaisi saada vaikutusvaltaansa takaisin, mutta ei ole valmis sitoutumaan unioniin. Se haluaa olla samaan aikaan ulkona ja sisällä.

Ison-Britannian EU-asetelma on mahdoton. Ratkaisujen tekeminen pääasiassa EU-kriittisten äänestäjien pelossa on ajanut sen umpikujaan. Olkoon tämä opetuksena muillekin jäsenvaltioille. Valtiolla tulee olla selkeä EU-politiikka, jota noudatetaan johdonmukaisesti. Vaikutusvalta poliittisessa päätöksenteossa luodaan päätöksiin sitoutumisen kautta, ei jättäytymällä niiden ulkopuolelle.

Britannian EU-politiikka on toki ollut johdonmukaista, mutta uhmaa fysiikan lakeja.

PETRI SARVAMAA

KUVA: AFP/LEHTIKUVA/NIKLAS HALLE'N

HAASTAJA: *Jutta Urpilainen*

Seuraavaksi koulutussäästöt

HALLITUS ON VIIME AIKOINA SAANUT JULKISUUTTA perumalla jo tehtyjä päätöksiä. Viimeksi peruttiin harmaan talouden säästöt sekä eläkkeensaajien asumistukeen kohdistuvat leikkaukset.

Molempiin päätöksiin oli hyvät perustelunsa. Olisi tietenkin ollut parempi, jos hallitus olisi alunperinkin miettinyt näiden päätösten vaikutuksia ja jättänyt päätökset tekemättä.

Mielestäni seuraavaksi hallituksen tulisi uudelleen arvioida koulutukseen kohdistuvia säästöjä. Näyttää siltä, että myös niiden osalta hallitus ei ole tehnyt huolellisia vaikutusarvioita. Nimittäin näin mittavien koulutusleikkausten pidemmän aikavälin lasku yhteiskunnalle voi osoittautua kalliimmaksi kuin lyhyen aikavälin valtion talouden säästö.

ON SELVÄÄ, ETTÄ KOULUTUKSESSAKIN TARVIKseen rakenteiden ravistelua ja uudistuksia. Viime vaalikaudella tehtiin muun muassa mittava ammat-

Koulutusleikkausten pidemmän aikavälin lasku yhteiskunnalle voi osoittautua kalliimmaksi kuin lyhyen aikavälin säästö.

tikorkeakoulu-uudistus ja tavoitteena oli tehdä myös toisen asteen koulutusta koskeva rakenteellinen uudistus.

Valitettavasti se kaatui eduskunnan viimeisinä työpäivinä pitkälti nykyisten hallituspuolueiden keskustan ja perussuomalaisen kokoustaktikointiin.

Nyt hallitus on kuitenkin tekemässä niin suuria leikkauksia koulutukseen, että ne väistämättä kohdistuvat opetuksen laatuun ja tutkimuksen laajuuteen.

Kaikkiaan koulutuksesta leikataan vaalikauden aikana yli kaksi miljardia euroa ja tästä noin 800 miljoonaa euroa koh-

distuu vaalikauden aikana korkeakouluihin.

Onkin ymmärrettävää, että yliopistoissa kuohuu ja henkilökunnassa suunnitellaan jopa lakkoa.

ON VAIKEA YMMÄRTÄÄ, MITEN HALLITUSPUOLUEET uskovat koulutusleikkausten parantavan Suomen kilpailukykyä ja uusien innovaatioiden syntymistä. Kun huomioonottaa vielä Tekesiin ja Suomen Akatemiaan kohdistuvat yli 300 miljoonan euron vaalikauden säästöt on aidosti riski kansallisen osaamispuheen ja innovaatioperustan heikentymiseen. Sen vaikutukset nähdään pidemmällä aikavälillä tulevaisuudessa niin yrityksissä kuin laajemminkin yhteiskunnassa.

Sen ohella, että koulutuksesta ollaan leikkaamassa liian paljon, on koulutus kentässä herättänyt huolta myös päätös luopua Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmasta, jolla on ollut vankka asema koulutuksen kehittämisessä. Opetus- ja kulttuuriministeriö on laatinut perinteisesti kehittämissuunnitelman kerran vaalikaudessa yhdessä koulutusalan toimijoiden kanssa. On huoli, että kun tästä luovutaan, puuttuu koulutukselta pitkän tähtäimen suunnitelma kokonaan ja sitä juuri tarvitsimme.

OLEMME SAANEET MAINETTA MAAILMALLA korkealaatuisesta koulutuksesta sekä laadukkaista opettajista. Emme voi kuitenkaan tuudittautua siihen, että pysymme kärjessä ilman jatkuvaa kehittämistä ja pidemmän aikavälin visiota. Sitä koulutus kenttämme nyt kaipaa laajojen koulutusleikkausten sijaan.

Toivottavasti hallituksella riittää siis viisautta arvioida näitäkin päätöksiään uusiksi.

KIRJOITTAJA ON sosiaalidemokratien kansanedustaja ja ex-puheenjohtaja.

JUTTA URPLIAINEN vuorottelee palstalla Anni Sinnemäen (vihr.) sekä Li Anderssonin (vas.)

MAKSUTTOMAT EUROOPPA-SEMINAARIT

10.12. Euroopan unionin puolustusulottuvuus
Helsingissä klo 9-11
Mukana mm. Ilkka Kanerva

12.12. Euroopan unionin tilannekuva: turvallisuus
Helsingissä klo 10-12
Mukana: Petri Sarvamaa ja Kari Tolvanen

15.12. Eurooppalainen ruokakulttuuri
Hyvinkää klo 18-20
Mukana mm. Anne-Mari Syväniemi (MTK) ja Markus Eerola

Lisätiedot ja ilmoittautuminen:
www.kansio.fi/eurooppa

KOLUMNI: *Juhana Vartiainen*

Oliko eurojäsenyys virhe?

SIXTEN KORKMAN TOTEAA UUDESSA KIRJASSaan *Väärää politiikkaa*, että Suomen eurojäsenyys oli erehdys mutta sen puitteissa on nyt toimittava.

Poliitikoille lausuma on vaarallinen, koska sen jälkiosa unohtuu helposti. Eduskunnassakin kuultiin heti kommentteja, joiden mukaan nyt hylätään aiemmat päätökset ja yritetään eroon eurosta. Mutta oliko eurojäsenyys virhe?

Kun ihminen sanoo tehneensä virheen, hän voi tarkoittaa kahta asiaa. Rationaalisen päätöksenteon näkökulmasta virhe tarkoittaa sitä, että on tehty päättelyvirhe tai huolimattomasti jätetty ottamatta huomioon jokin oleellinen näkökohta. Jos henkilö rakentaa talonsa kostealle maaperälle ja laiminlyö kosteussuojat, hän on tehnyt virheen. Jos talo taas on rakennettu huolella kuivalle maalle, mutta maaperä yllättäen romahtaa, kyse ei ole virheestä vaan huonosta onnesta. Tähän välimaastoon sijoittuvat päätökset, jotka velvoittavat henkilöä itseä jatkotoimiin, mutta hän laiminlyö nämä toimet. Tällöin alkuperäinen päätös on virhe vain siinä mielessä, että se ylivarvioi oman toimintakyvyn. Suomen ”eurovirhe” on kahta jälkimmäistä sorttia. Eurojäsenyydelle oli aikoinaan järkevät perustelut. Suomi haki itselleen rahataloudellista vakautta pitkän pehmeän rahapolitiikan kauden jälkeen. Talous oli pitkään kärsinyt toistuvista devalvaatio-inflaatio-puuskista.

Nokian pitkä voittokulku oli onnettomuus onnessa.

EUROJÄSENYYS OLI 1990-LUVUN TIEDON VALOSSA yksi järkevä tapa saavuttaa rahataloudellinen vakaus. **Jukka Pekkarisen** johtaman professoriryhmän raportissa (jossa olin mukana 1996–1997 tutkimussihteerinä) käytiin läpi jäsenyyden edellyttämiä talous- ja työmarkkinapolitiikan muutoksia. Lisäksi näytti ilman muuta ulkopoliittisesti järkevältä pyrkiä myös Euroopan unionin ytimeen.

Monet tuon ajan ajattelutavat ja sielunmaisemat näyttävät nyt, jälkiviisauden valossa, erheellisiltä. Uskoin itsekkin – sosialidemokraattina ja tuon ajan taloustieteellistä kirjallisuutta

lukeneena – tuolloin enemmän korporatiivisen järjestelmän toimintakykyyn kuin nyt. Poliittisessa kentässä on tapahtunut suuria muutoksia, joita en osannut ennakoita. Oikeistopopulismien nousu ja sosialidemokratian yleinen heikentyminen ja sen kyvyttömyys vastata väestön ikääntymisen aiheuttamaan haasteeseen ovat perustellusti rapauttaneet uskoa vanhan valtionkantajaliikkeen ja siksi myös ay-liikkeen talouspoliittiseen toimintakykyyn.

Ulospääsy nykyisestä kilpailukykyloukustamme ja vastaavan välttäminen tulevaisuudessa edellyttää muutoksia palkkaneuvotteluihin ja työmarkkinamalliimme. Olemme jättäneet tekemättä välttämättömät reformit. Ehkä Nokian pitkä voittokulku oli tässä onnettomuus onnessa, koska se tuuditti meidät mukavuudenhaluiseen tyytyväisyyteen.

Kysymys ei ole vain sopeutumisesta eurojäsenyyteen. Yleiskorotuksiin perustuva vanhahtava työmarkkinamallimme ei ole ”edes” sopeutunut alhaiseen inflaatioon, mikä olisi pitänyt tehdä vaikka markkamme olisi tallella. 1990-luvun suomalaisessa sielunmaisemassa oli myös vaikea ennakoita nykyisen eurokriisin syvyyttä. Länsi-Eurooppa oli se vahva referenssiryhmä johon halusimme, ja se potentiaalinen ”heikko” jäsenmaa olimme me itse. Tässäkin asiassa olemme nyt yllättyneet euroalueen kokonaisvaltaisesta kriisistä, Euroopan poliittisten päättäjien kyvyttömyydestä sekä nationalismien noususta.

Nationalismi on tärkeä tekijä, koska se halvaannuttaa eurokriisin hoitamisen kykyä. Toki ymmärsimme 1990-luvullakin, että rahaliitto ei ole täydellinen, mutta ajattelimme, että integraatio on yhdensuuntainen myönteinen megatrendi. Kylmän sodan loppuminen poisti yhteisen vihollisen, mutta rautaesiripun avaamisen jälkeen ei olekaan ilmennyt niin vahvaa spontaania integraation yhteistahtoa kuin luulimme.

Nyt olemme kokeneempia ja viisaampia. Ainoa tie eteenpäin on muistaa myös Sixtenin mietelmän jälkiosa. Eurokriisistä päästään pikku hiljaa eteenpäin, ja tarpeelliset reformit on tehtävä täälläkin.

KIRJOITTAJA ON ekonomisti ja koomuksen kansanedustaja.

KANSANEDUSTAJAKSI Juhana Vartiainen siirtyi Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ylijohtajan tehtävästä.

KOLUMNI

Vanha kettu kerää kiitokset

Komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker on EU-pomojen kunkku. Surkeimmat arvosanat jaetaan tänä vuonna Martin Schulzille.

EUROOPPALAISET JA yhdysvaltalaiset vaikuttajat arvostavat Junckeria yli muiden EU-päätäjien.

neuvoston pysyvä puheenjohtaja **Donald Tusk** kiitoksia vain 36 prosentilta. Ulkosuhteiden korkea edustaja **Federica Mogherini** kerää myönteisiä arvioita hieman yli puolelta vastaajista.

Vaikka Mogherini on ollut jokseenkin näkymätön työssään, ero edeltäjänsä **Catherine Ashtonin** on huomattava. Ashton sai jatkuvasti surkeimmat arvosanat johtuen siitä, että työn jälki vain kerta kaikkiaan oli surkeaa.

Tällä kertaa pahnan pohjimmaisena sijaa pitää Euroopan parlamentin puhemies **Martin Schulz**. Vain 33 prosenttia antaa Schulzin ponnistuksille arvoa. Puhemies on yrittänyt nostaa itseään tukasta jalustalle. Se ei ole ollut helppoa. Vaikealuonteisella Schulzilla ei taida olla monta ystävää.

DONALD TUSKIN HEIKKO MENESTYMINEN ON hieman yllättävää. Neuvoston puheenjohtajasta sanotaan, ettei tämä ole sinut tehtävänsä kanssa.

Junckerin rinnalla käsitys korostuu, mikä ei ole ihme. Pimpään Euroopassa pääministerinä toiminut, komission nykyinen puheenjohtaja liikkuu EU-piireissä kuin kala ve-

JUNCKERIN ehdokkuus komission puheenjohtajaksi keväällä 2014 nostatti kovin vähän hurraa-huutoja. Kampanjointi vaikutti pois-osaolevalta ja väsähtäneeltä. Entinen pitkäaikainen pääministeri oli hakemassa itselleen kultaista oksaa, johon nousta poliittista uraansa huipentamaan.

Näin moni tuohon aikaan kuvitteli. Brysselissä ilmestynyt *Politico*-lehti julkaisi lokakuussa eurooppalaisten ja yhdysvaltalaisen vaikuttajien parissa tehdyn kyselyn tuloksia: EU:n päättäjistä Juncker on ylivoimaisesti arvostetuin.

Kun vastaajista 65 prosenttia katsoo Junckerin onnistuneen työssään erittäin hyvin tai ainakin melko hyvin, saa

EU:n toimielimet, menettelytavat, hallintokulttuuri ja työntekijät ovat Junckerille tuttuja. Jäyhänohoinen Tusk saa tunnustusta pohjois- ja itäeurooppalaisilta. Eteläeurooppalaiset eivät Tuskaa koe omakseen. Neuvoston pysyvän puheenjohtajan työn aloittamista haittäsi varmasti myös kielitaidon puute: Puolan entinen pääministeri joutui aloittamaan englanninopinnot lähes peruskurssin tasolta.

Päätöksentekokyvyn kannalta on onnekasta, että Juncker ja Tusk tulevat hyvin keskenään toimeen. Reviirikiistoja käydään aina, mutta tilanne on aiempaan verrattuna huomattavasti parempi. Työnjaon pitäisi tiivistetyksi ilmaistuna mennä siten, että komission puheenjohtaja hoitaa sisämarkkinoita ja taloutta, neuvoston puheenjohtaja puolestaan paimentaa jäsenmaita erityisesti ulkopoliittikan kysymyksissä.

Viime kaudella roolit menivät iloisesti sekaisin. **Herman Van Rompuy** ei ekonomistina malttanut olla ottamatta näkyvää roolia eurokriisin ratkaisemisessa. **José Manuel Barroso** puolestaan entisenä Portugalin pääministerinä yritti rakentaa itselleen jonkinlaista ulkopoliittista roolia. Vaikka Van Rompuy ja Barroso tulivat samasta puolueyhdistymästä, oli kitka näiden kahden välillä ilmeinen. Barrosoa tympi neuvoston pysyvän puheenjohtajan mestarointi oman tonttinsa ulkopuolella.

EU-JOHTAJIEN ARVOSANAT VOIVAT TÄLLÄ KAU-della muuttua vielä moneen kertaan. Donald Tuskin vaikein tehtävä on löytää ratkaisuja pakolaiskriisiin. Pariisin terrori-iskut lisäävät paineita entisestään.

Junckerin työsaika ei juuri ole helpompi, mutta komission puheenjohtajalla on enemmän työkaluja käytössään. Juncker saa kiittää itseään kahdesta seikasta: erinomaisen hyvin toteutetusta komission kokoonpanon uudistamisesta ja salkkujaoista, sekä kunnianhimoisesta mutta reippaasti liikkeelle lähteneestä kasvua ja kilpailukykyä edistävästä työohjelmasta.

Kyllä vanha kettu Juncker on ensimmäisen vuoden näytöistään kiitokset ansainnut.

PETRI LAHESMAA - KUVA: AFP/
LEHTIKUVA/FREDERICK FLORIN

PETRI LAHESMAA ON Brysselissä työskentelevä lobbari ja pitkän linjan kokoomuslainen.

NÄKÖKULMA: *Martti Tiuri*

Pelko ohjaa päätöksiä

MAAILMAN PÄÄTTÄJÄT KOKOONTUVAT 30. marraskuuta Pariisiin jatkamaan keskustelua ilmaston muutoksista. Valmistelun perustana on usko, että maapallon ilmasto lämpiää jatkuvasti kasvihuonekaasujen lisääntyessä ja vaarantaa maapallon elinkelpoisuuden.

Pelko ilmaston lämpenemisestä on saanut suhteettoman suuren merkityksen. Tietokonemallit, jotka on sovitettu antamaan oikea lämpötila laskentahetkellä, antavat liian suuria lämpötiloja tulevaisuudessa. Ne on kuitenkin otettu perustaksi Pariisin kokoukselle.

Pelko on synnyttänyt äänekkäitä poliittisia liikkeitä lämpiämisen pysäyttämiseksi, maksoi mitä maksoi. Vaaratilanteessa ihminen vaatii toimenpiteitä. Pääkeinoiksi on valittu päästöjen vähentäminen päästömaksuilla ja tukemalla uusiutuvan energian osuuden lisäämistä.

Ilmaston vaihtelu ei ole uusi ilmiö, vaikka niin yleisesti luullaan. Uudet tutkimukset ja havainnot osoittavat, että syitä on useita.

Perussyy on maapallon radan elliptisyys ja pyörimisakselin kaltevuus kiertotasoon (ekliptikaan) verrattuna. Niiden vuoksi ilmasto on vaihdellut miljoonan vuoden ajan jaksollisesti noin 100 000 vuoden jaksoin. Jaksoissa noin 90 000 vuotta

Tuulisähköä tuetaan vakiohinnalla kysynnästä riippumatta.

on ollut jääkautta ja 10 000 vuotta lämmintä kautta. Tärkeä syy ovat merivirrat, jotka kuljettavat mukanaan suuria lämpöääriä kuten Golf-virta Atlantilla. Kolmanneksi syyksi on todettu auringon aktiivisuuden eli aurinkotuulen vaihtelu. Aurinkotuuli on auringon avaruuteen säteilemä vaihteleva hiukkasvirtaus (protoni-ionit). Tulivuorten purkauksetkin vaikuttavat vaimentamalla auringon säteilyä.

Vaikuttavin kasvihuonekaasu on silti edelleen luonnon ilmakehään tuottama vesihöyry, jonka ansiosta maapallon keskilämpötila on +15 astetta -15 asteen sijaan. Muista syistä, muun muassa ihmiskunnan hiilidioksidipäästöistä johtuva nousu on 1900-luvulla ollut 0,8 astetta.

UUSIUTUVAN ENERGIAN OSUUTTA ON VAADITTU lisättäväksi hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi. Siitä aiheutuu kuitenkin uusia ongelmia. Huomattava osa uusiutuvan energian tuotannosta edellyttää tukia tai perustuu polttamalla tehtyyn energiaan. Se ei ole taloudellisesti järkevää.

Polttoenergia aikaansaa aina ihmisen terveydelle vaarallisia pienhiukkasia, joten se ei ole puhdasta. Pienhiukkaset aiheuttavat vuosittain satojatuhansia kuolemia. Siksi tavoitteena tulee olla niiden vähentäminen.

Sähkömarkkinat ovat murroksessa ja niiden kehityssuunta on epäselvää. Sähkön hinnan ennakoiminen on erityisen vaikeata syöttötariffien vuoksi. Tuulisähköä tuetaan vakiohinnalla kysynnästä riippumatta. Näin hinta muille tuottajille tulee kannattamattomaksi.

Kylminä ja tyyninä talvipäivinä pitää olla riittävästi varmaa sähkön tuotantokapasiteettia. Sähköä kuluttavat kaukolämpöprosessit voivat tällöin tulla kalliiksi. Myös yhdistetty sähkön ja lämmöntuotanto tulee kalliiksi, jos polttopäästöjen verotusta tai päästökauppaa kiristetään tai laajennetaan elinkaaripäästöihin, jolloin bioenergia ei enää näytäkään ilmastomyönteiseltä.

Merkittävää on, että nämä epävarmuudet riippuvat erilaisista vero- ja muista päätöksistä. Maailmantaloudessa ei ole varaa virheisiin.

KOSKA HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖJEN KASVU EI merkittävästi vaikuta ilmastoon, uudessa ilmasto- ja energiapolitiikassa

ei ole tarvetta suosia uusiutuvaa energiaa. Uusiutuvan energian tuet ja kehitysmaille esitetty sadan miljardin dollarin vuotuinen tuki uusiutuvan energian osuuden lisäämiseksi ovat tarpeettomia.

Tarkka kustannusvastavuus ja kannattavuusarviot pitää palauttaa energiainvestointien perustaksi. Energian käyttöä on tehostettava.

KIRJOITTAJA
Martti Tiuri on radiotekniikan emeritusprofessori ja kokoomuksen ex-kansanedustaja 1983–2003. Kirjoitus perustuu Kokoomuksen talouspoliittisen seuran raporttiin Uusi ilmasto- ja energiapolitiikka.

NÄKÖKULMA

YHDISTYSPALSTA

Helsinki

OULUNKYLÄN KANSALLISSEURAN keskusteluilta to 10.12. klo 18–19.30 teemalla maahanmuuttajat keskuudessa, Oulunkylän seurahuone, Larin Kyöstin tie 7. Keskustelemassa maahanmuutosta ovat kaupunginvaltuutettu Terhi Koulumies ja varhaiskasvatustalouden jäsen Mukhtar Abib.

Uusimaa

KAUNIAISTEN KOKOUMUKSEN VUOSI-kokous ma 30.11. klo 20 Uusi Paviljonki, Läntinen koulupolku 3, heti kokoomuksen Maahanmuuttopoliittikan keskustelukiertueen klo 18–20 jälkeen.

MATINKYLÄN KOKOUMUKSEN JA ES-poon Kokoomuksen valtuustoryhmän perinteiset jouluglögöt su 13.12. klo 15–17. Tule tapaamaan espoolaisia valtuutettuja ja muita kokoomuslaisia joulutunnelmissa Iso Omena, kahvila Retron sillalle III krs. Tarjolla glögiä ja torttuita.

TAPIOLAN KOKOUMUKSEN JA ESPOON Kokoomuksen valtuustoryhmän perinteiset jouluglögöt la 12.12. klo 11–14. Tule tapaamaan espoolaisia valtuutettuja ja muita kokoomuslaisia joulutunnelmissa Tapiolan Stockan edustalle. Tarjolla glögiä ja torttuita.

OLARIN JA ESPOON KOKOUMUKSEN perinteinen Itsenäisyyspäiväjuhla su 6.12. klo 12 ravintola Niittylounas, Pihatörmä I. Puhujina mm. Espoon kaupunginjohtaja Jukka Mäkelä, ke Kari Tolvanen ja kaupunginvaltuutettu Pia Kauma.

KANTA-ESPOON JA KAUKLAHDEN KO-koomusten perinteinen Itsenäisyyspäivän tapahtuma su 6.12. klo 10. Tapahtuma alkaa Veteraanien muistomerkillä, Maanpuolustajat, ”Vapaus aartehista kallehin”, Espoon Vanha Lagstadintie. Muistomerkiltä siirrytään Kaukalahden Cafe Brunsdaliin, jossa tarjolla tervetuliaismalja, kakkua, kahvia ja juhlapuhe.

Varsinais-Suomi

SALON KOKOUMUSNAISET MUKANA joulukadun avajaisissa su 29.11. klo 12–17 Hyvänmielen Tori. Yhdistys on kertomassa toiminnastaan ja myymässä jouluisia tuotteita. Tervetuloa tutustumaan toimintaamme ja meihin.

SALON KOKOUMUSNAISET. TI 1.12. KLO 18 Salon Skinlab, Turuntie 8, yritysesitys ja iltapalaa hyvässä seurassa. Hyvää oloa ja terveyttä koko keholle ja mielelle, tuo ystävättäresikin kuulemaan kauneudenhoidon uusista tuotteista. Emäntänä tj. ja diplomikosmetologi Virve Leikko-Saarinen. Esittely ja ostosmahdollisuuden lisäksi arpajaiset ja pieni iltapala. Ilm. tarjoilun vuoksi tekstiviestillä Riitta Lindqvist, puh. 040 8652 648. Lisät. <http://www.salonskinlab.fi/yritys/> tai <https://www.facebook.com/SalonSkinlab>.

KOKOUMUKSEN RAISION KUNNALLIS-järjestön syyskokous ke 2.12. klo 18 Krookilan kotiseutukeskus. Poliittinen katsaus eduskunta-avustaja Juha Haapakoski. Järjestötyön uudistamisesta kertoo poliittinen sihteeri Malla Rannikko-Laine.

RAISION KOKOUMUKSEN ITSENÄI-syyspäivän juhla su 6.12. klo 13.30 Tornila. Kahvitarjoilu.

Pirkanmaa

KANSALLINEN SIVISTYSLIITTO JA PIR-kanmaan Kokoomus järjestävät paikallisyhdistysten ja kunnallisjärjestöjen hallitusten jäsenille sekä kokoomuslaisille luottamushenkilöille neuvottelupäivän la 12.12. klo 9–15. Tilaisuus pidetään Museokeskus Vapriikissa, kokoustila I, Alaverstaanraitti 5, Tampere. Tapahtumassa käsitellään paikallisyhdistysten ja kunnallisjärjestöjen toimintaa, kunnallispolitiikkaa ja kevään 2017 kuntavaaleja sekä kokoomuksen politiikan kehittämistä. Osallistumismaksu 20 euroa/hlö sis. koulutuksen, kahvin ja lounaan. Ilm. ja lisät. www.kansio.fi/pirkanmaa_yhdistysinto.

PIRKANMAAN KOKOUMUKSEN SYYS-kokous ti 8.12. klo 19 TAMK:n auditorio A3-27, Teiskontie 33. Kahvit ja valtakirjojen tarkistus klo 18. Poliittinen katsaus ministeri Sanni Grahn-Laasonen.

Kaakkois-Suomi

KYMEN LUKON KOKOUMUKSEN SYYS-kokous la 28.11. heti 40-vuotisjuhlan jälkeen Rosso, Kauppalankatu 3. Juhla kestää n. klo 15.–16.30.

MÄNTYHARJUN KOKOUMUSVÄEN kuntapalaveri ke 9.12. klo 17 kunnantalolla. Esillä mm. kunnan TA 2016, SOTE ja lukiolaiset tutustumassa kuntaan. Tarjolla jouluglögi.

MÄNTYHARJUN KOKOUMUSLAISET toivottavat kaikille kokoomuslaisille ja Nykypäivän lukijoille hyvää itsenäisyyspäivää, perinteistä joulua sekä myötätuulta 2016.

Keski-Suomi

KESKI-SUOMEN KOKOUMUKSEN SYYS-kokous ti 1.12. klo 18 Keuruun kaupunginvaltuustosalin, Multiantie 5. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset syyskokousasiat. Poliittinen katsaus ke Kai Mykkänen. Kahvit klo 17.30. Piirihallitus.

Pohjanmaa

YLISTARON KOKOUMUS JA YLISTARON Kokoomusnaisten Joulumyyjäiset adventtisunnuntai 29.11. klo 14 Hilikka ja Mikko Ailan kotona, Pukkilantie 178, Kylänpää. Matti S. etsii taas hyvän meklarin.

HYLLYKALLION KOKOUMUKSEN SYYS-kokous to 3.12. klo 18 hotelli Fooringissa. Tarjoilua. Lisät. e-mail: heikki.heiskanen@seamk.fi.

NYKYPÄIVÄ JA VERKKOUUTISET. RUNEBERGINKATU 5 B, 7. KRS. 00100 HELSINKI.
Puh. 0207 488 488, Faksi 0207 488 507. Sähköpostit: etunimi.sukunimi@nykypaiva.fi

PÄÄTOIMITTAJA: Alberto Claramunt. **TOIMITUSPÄÄLLIKÖT:** Henriikka Pulli, Ilkka Ahtokivi.
ULKOASUPÄÄLLIKÖ: Timo Mäkinen. **ILMOITUSMYNTI:** Paula Kontio, puh. 045 7734 8753, 041 560 1138. **TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET:** tilaukset@nykypaiva.fi tai jasenpalvelu@kokoomus.fi, puh. 0207 488 424. **KUSTANTAJA:** Kansalliskustannus Oy, Runeberginkatu 5 B, 7 krs. 00100 Helsinki. **PAINOPAikka:** Botnia Print Oy, Kokkola. ISSN 0783-1668.

LISÄMINISTERI

MINÄ RAPSUTAN SINUA, rapsuta sinä minua. Voiko joku rapsuttaa Annikaa? Pannaan Suomi kuntoon!

– SAANKO LUVAN?
– MIELIHYVIN, TÄSSÄ ehtikin jo tulla kova Nato-kiima.

ARVOISA PUHEMIES. Tilataide tulee eduskuntaan. Tämän nimi on "Vasemmiston aseointuminen Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen".

– PÄTKÄ ON TAINNUT EK-syvä väärille kulmille.
– HALUAAKO POJU MENNÄ maaliin. Ei me kohoteta.

ILKKA LUUKKONEN - KUVAT: LEHTIKUVA

KUN POLITTIKASSA

tapahtuu, Verkkouutisten kirjekyyhky lennähtää sähköpostiisi. Lähetämme uutiskirjeen kaikille Nykypäivän tilaajille.

JOS KYYHKYÄ EI OLE

vielä näkynyt, voit tilata sen postilaatikollesi osoitteessa

Valtuuston kokous

pidetään maanantaina 14.12.2015 klo 13.00 alkaen Oulun yliopistollisen sairaalan luentosalissa 10.

Kokouskutsu löytyy osoitteesta www.ppsHP.fi

Pöytäkirjan nähtävillä pidosta ilmoitetaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ilmoitustaululla julkaistavalla ilmoituksella. Ennen pöytäkirjan nähtävänä pitämistä siitä lähetetään jokaisen jäsenkunnan kunnanhallitukselle jäljennös.

Valtuuston puheenjohtaja
Esko Valikainen

KUUSI KYSYMYSTÄ

1 mikä?

SOTE-RATKAISUN YHTEYDESSÄ PUHUTTIIN paljon maakunnista, joista Keski-Pohjanmaa on asukasmäärältään pienin. Mikä kunta ei sijaitse Keski-Pohjanmaalla?

- a) Lestijärvi
- b) Sievi
- d) Perho

3 milloin?

ESPANJAAN KUULUVAN KATALONIAN parlamentti päätti marraskuussa edetä itsenäistymishankkeen kanssa. Milloin Katalonia julistautui edellisen kerran itsenäiseksi?

- a) 1878
- b) 1931
- c) 1978

5 kuka?

VALTAKUNNANSOVITTELIJAN TOIMIS-
tolla on ratkottu taas Postin työkiistaa.
Kuka toimii valtakunnansovittelijana?

- a) Esa Lonka
- b) Minna Helle
- c) Seppo Tiitinen

2 miten suuri?

METSÄVARATIETOJEN KERUUTA VAR-
ten on määritelty uusi perusyksikkö, hila.
Miten suuri on hilan pinta-ala?

- a) 16 x 16 metriä
- b) 160 x 160 metriä
- c) 1 600 x 1 600 metriä

4 mitä?

KASVUYRITYSTAPAHTUMA SLUSHIS-
sa etsittiin Suomelle uusia nokioita muun
muassa pitsaamalla. Mitä se tarkoittaa?

- a) Pitsansyönnin ja ideoinnin yhdistämistä
- b) Start-up yritysten kauppaamista ulko-
maisille sijoittajille
- c) Oman projektin nopeaa esittelyä

6 montako?

TYÖVIKKO ON SUOMESSA EU-MAIDEN
lyhin, kun mm. lomat ja arkivapaat lyhen-
tävät työaika. Montako tuntia kokoaika-
työtä tekevä suomalainen työskentelee
keskimäärin viikossa?

- a) 37,5 tuntia
- b) 38,5 tuntia
- c) 40,5 tuntia

HENRIKKA PULLI - KUVA: SHUTTERSTOCK

1) b, 2) a, 3) b, 4) c, 5) b, 6) b

Suomi

Akseli Gallen-Kallelan
ajaton jugendtyylinen
klassikko.

Aino

Nuorekkaan Aino-
mallin kuvioaihe on
peräisin rautakaudelta.
Design Kaija Österlund.

Ilahduta HOPEALLA

Chippendale

Aito ja alkuperäinen
Kultakeskuksen
Chippendale.

Tapio

Suomalaisen muotoilun
mestarin Tapio Wirkkalan
nimikkosarja.

Tähkä

Taidokasta hopeasepä-
nyötä parhaimmillaan!
Design Mauno Honkanen.